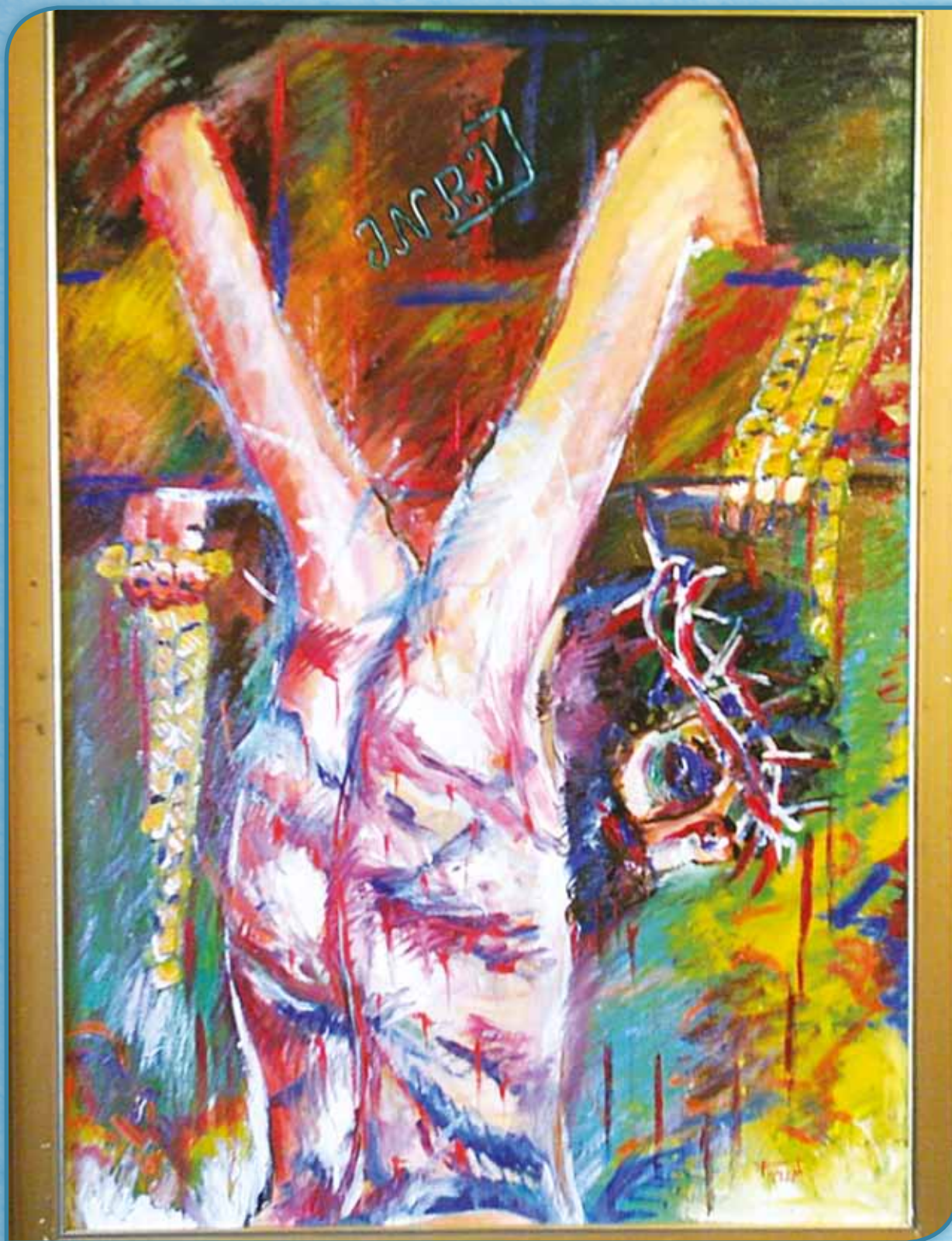

Dunántúli Harangszó

A NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET LAPJA

2016. TAVASZ

Szerkesztői sorok

Tanúságtétel, közösség, szeretetszolgálat. Alaphang, összhang, visszhang. Krisztus Egyházának életében mindig ez az egyetlen helyes sorrend. És csak ott van Egyház, ahol először a Krisztusról szóló beszéd hangzik, és a többi pedig mintegy „magától” terem, történik, mint következmény. Hálások lehetünk Istennek, hogy a Dunántúli Harangszó tavaszi számában e sorrend mentén haladva most is van miről írni, tudósítani. A böjti igehirdetés, az Útmutató havi igéinek rövid magyarázatai, a keresztút stációinak végigjárására biztató, böjti elmélkedést segítő írás egyaránt a felszín mögötti felszínességtől óv meg minket. Az egyháztörténeti és teológiai jellegű írások pedig látókörrünket szélesítik. Egyházmegyéink oldalain a gyülekezetek közösségeinek színes eseményeiről olvashatunk. Kerületünk határain kívülre tekintve örülhetünk annak is, hogy a másik két egyházkerületben egyre szélesebb a közösségépítő alkalmak palettája. Érdemes lenne az előre mutató, jó példákat figyelembe véve a mi egyházkerületünk programkínálatát is bővíteni, színesíteni. Három intézmény rövid bemutatása egyházunk diakóniai szolgálatába ad betekintést. Megismerkedhetünk az idén Gyurácz-díjjal kitüntetett két pedagógussal, az „Arckép” keretébe pedig Menyes Gyulát helyeztük, aki 5 évvel ezelőttig a Dunántúli harangszó főszerkesztője volt. Kínálatunk bővítéseképpen még a 2014-es versírópályázat verseiből válogattunk. Szolgáljon újságunk az Olvasók lelki épülésére!

*Kovács László
főszerkesztő*

KÖZVAGYON (2005.)

Jézust festettem meg a kereszten. Eddig úgy láthatuk Őt, mint egy szép, légies testet, talán el sem hisszük, hogy mit és mennyit szenvedett. Talán azt sem hisszük, hogy vannak bűneink, amiket Ő magára vállalt. Egyszerűen csak nézzük a festményeket, és látjuk a szép, kitárulkozó embert. Ott állunk vele szemben, és csak nézzük.

Az én képemen Jézus nem szemben van velünk, hanem előttünk jár, és visszánéz felénk, és kérdezi: Követtek engem? Látjátok, hogy értetek szenvedtem fizikai fájdalmat? Tudjátok-e, hogy legyőztem a félelmet, és magam mentem a keresztre?

Ez az én keresztem, amit az én Atyám bízott rám. Tudod-e, ismered-e a te keresztedet, és el tudod-e fogadni, tudod-e szeretni azt?

Jézusé a győzelem, karjai a „V” (Victoria) jelét mutatják. Ennek a győzelemnek lehetünk részesei, ha akarjuk, ha elfogadjuk megváltásunkat, ha elfogadjuk Őt, a legnagyobb kincset, hiszen Ő mindannyiunké. Ő az egyetlen vagyonunk! Közös kincsünk. KÖZVAGYON!

Persaits László

ÉRTED! ÉRTED?

Az ember döbbenten áll a nagyheti események mellett. Meghalt! Megölték! Kínos kereszthalált szenvedett az ártatlan, az Isten! Szeretnénk visszacsinálni, szeretnénk meg nem történné tenni az emberi gonoszság csúcsát.

Az ember közömbösen áll a nagyheti események mellett. Sőt, talán meg se áll, mert nincs rá idő, nincs lehetőség. A kereszten ott függ valaki véresen megtört tekintettel, de menni kell tovább. Látod? Ott a következő ... Indulj már tovább, nem látod, hogy vége?

De a tekintet odaszegez! Nem indulhatok tovább! Észre kell vennem, meg kell látnom a szenvedés minden rezdülését. Meg kell állnom! Mert a tekintet nem a szenvedésről beszél. Nem a halálról, az átkozotról. Nem a fájdalomokról, hanem az életről. AZ ÉLETRŐL. Az én ÉLETEMRŐL! Mert mindez értem van. Mindez nem a gonoszság műve. Nem az ember műve, hanem az Istené. A teremtő, újjáteremtő Istené. Aki a halálból életet hoz elő. Értem áldozta az Ártatlant! Az Ártatlant, aki bűneim terhét magára vette. Értem hagyta, hogy megkínózzák, hogy megöljék. Értem és ÉRTED! ÉRTED?

Koczor György

RÉSZLETEK DOMBI LÁSZLÓ PÁPAI VALLÁSTANÍTÓ LELKÉSZ

1943-BAN, BÖJT 5. VASÁRNAPJÁN ELHANGZOTT IGEHIRDETÉSÉBŐL

Azután így szóltak hozzá a zsidók: Vajon nem jól mondjuk, hogy samáriai vagy te, és ördög van benned? Jézus így válaszolt: Bennem nincsen ördög, ellenben én tisztelem az én Atyámat, ti pedig gyaláztok engem. Én nem keresem a magam dicsőségét: van, aki keresi, és ő majd ítéletet mond. Bizony, bizony, mondom néktek, ha valaki megtartja az én ígémet, nem lát halált soha. A zsidók ezt mondták neki: Most már tudjuk, hogy ördög van benned. Ábrahám meghalt, a próféták is meghaltak, te pedig azt mondd: Ha valaki megtartja az én ígémet, az nem ízleli meg a halált soha. Te nagyobb vagy atyánknál, Ábrahámnál, aki meghalt? A próféták is meghaltak! Kinek tartod magadat? Jézus így válaszolt: Ha én dicsőíteném magamat, a dicsőségem semmi volna: az én Atyám az, aki megdicsőít engem, akiről ti azt mondjátok, hogy a ti Istenetek, pedig nem ismeritek őt; én azonban ismerem. Ha azt mondanám, hogy nem ismerem, hozzátok hasonlónak, hazuggá lennék; de én ismerem őt, és megtartom az ő ígését. Ábrahám, a ti atyátok ujjongott azon, hogy megláthatja az én napomat: meg is látta, és örült is. A zsidók erre ezt mondták neki: Ötvenéves sem vagy, és láttad Ábrahámot? Jézus így felelt nekik: Bizony, bizony, mondom néktek, mielőtt Ábrahám lett volna: én vagyok. Erre köveket ragadtak, hogy megkövezzék, de Jézus elrejtőzött, és kiment a templomból. (Jn 8,48-59)

Párját ritkítja a Szentírásban az a kemény hang, amellyel itt Jézus támadóival szembefordul, és azok vádját visszautasítja. A főpap és Pilátus előtti kihallgatás jeleneteit juttatja ez az ember eszébe, és két héttel előre vetíti a keresztségét árnyékát. Tartalmilag is emlékeztet ez az ige a keresztre. Mint ahogyan a golgotai fa nemcsak Isten büntető szeretének, hanem bűn fölötti ítéletének is jelvénye, éppúgy a mai evangélium szerint is Jézus beszéde nemcsak megtartás és örök élet, hanem ítélet és halál eszközlője. Próbáljuk azért ma az evangélium örömhírről szóló megszokott jelentését kissé módosítani, és beszélni arról, hogy az evangélium ítélet a hallgatóság felett. Ítéletté teszi eredete, tartalma és célja.

Az első gondolatról szólva meg kell látnunk, hogy az evangéliumnak kettős meghatározása található a mai vasárnap ígében. A 47. vers szerint Isten beszéde, az 51. vers szerint Jézus beszéde. A meghatározások közötti látszólagos ellentét azonnal eltűnik, ha a felolvasott ige második részére is emlékeztetünk, amely erőteljes kifejezése Jézus messiási öntudatának. A támadó zsidók hitetlensége kényszeríti arra, hogy megvonja egyfelől a közöttük és Ábrahám közötti határvonalat, másfelől rámutasson a mennyi Atyával való belső egységre. János evangéliuma más helyein közölt jézusi beszédekben ilyen kifejezéseivel is találkozunk az ő messiási öntudatának: „Én és az Atya egy vagyunk!” (10,30), „Én nem magamtól szólok, hanem az Atya, aki küldött engem, ő parancsolta nékem, hogy mit mondjak és mit beszéljek” (12,49). Ezeket a mai ige kijelentéseivel egybevetve joggal megállapíthatjuk, hogy Jézus beszéde mindig azonos Isten beszédével. Isten üzenetét közvetíti, igazságát hirdeti, erejét érezteti. Ebben van ítéltő hatalmának első magyarázata.

De hát elfogadjuk-e minden további nélkül ezt a tételt? Jézus mai igében szereplő ellenfelei nem voltak hajlandók erre. Mikor megértették, hogy erre akarja őket rávezetni, egyre indulatosabbá váltak. Először szóval gyalázzák, samaritánusnak, ördöggel cimborálónak tartják, végül köveket ragadnak, hogy megkövezzék. A történelem folyamán ez a jelenet sokszor ismétlődött, és Jézus beszédeit, a róla szóló Írások gyűjteményét, a Bibliát könyvek mártírjává tette. (...) Hadd lássam én ezekben a támadásokban is bizonyítékát az evangélium isteni eredetének. Mint ahogyan a beteg szemnek fáj a fénysugár, a bűnös ember is menekül Isten beszéde elől, mert közel érzi benne az ítéltő Istent.

(...) A bűn lényegében nem más, mint hazugság, szembefordulás az igazsággal. Itt értjük meg most már azt a második tételünket, hogy az evangélium tartalma ítélet az ember felett. Ha ti. az igazságot és hazugságot egymás mellé állítjuk, szánsal-masszá, megvetendővé, még védekezés esetén is nevetségesen bárgyúvá válik a hazugság. Ilyenek vagyunk mi az evangélium fényében. Mikor az Úr Jézus az ő beszédét és önmagát is igazságnak mondja, kérlelhetetlenül pálcát tör a bűnös ember felett. Azért félünk mi személy szerint az igazságtól. Ha azonban megértettük, hogy a Sátán kezéből akar ezzel a leleplezéssel kimenteni, az életet jelentő szent Istennek gyermekévé tenni, nélkülözhetetlenné válik naponként számunkra az élet kenye, az ő evangéliuma. Akkor nem rettegünk, hanem Lutherrel együtt így imádkozunk naponként öhozzá: Uram Jézus, vedd le rólam azt, ami az enyém, ti. az én bűnömet, és add nékem azt, ami a tiéd: a te igazságodat.

(...) Márpedig a Szentírás az élet könyve. A halál után nem a megsemmisülést hirdeti, hanem az örök életről vagy kárhozatról beszél. A kettő közötti válaszüton egyetlen útmutató éppen Jézus beszéde, és annak megtartása. Mivel az élet forrásától, Istentől származik, jár mindig élet nyomában. Vajon mi mit keresünk benne? Földi gondjainkban való vigasztalót, erkölcsi törvénygyűjteményt-e, vagy élet beszédét? A kérdés elől kitérni nem lehet.

(...) Meglehetősen szokatlan az evangéliumnak ítélet beszédeként való tárgyalása. Mi a mai szent ige üzenetéhez és a vasárnap jellegéhez ragaszkodva mégis erre az útra léptünk. Nem válik idegenné, félelmet keltővé számunkra ezentúl az Isten szeretetéről szóló örömhír? Az ítélet lényege szerint mindig kétféle: vagy felmentő, vagy kárhoztató. Ha mi Jézus beszédét nemcsak hallgattuk, hanem meg is tartjuk, akkor felmentő lesz ennek ítélete nemcsak most, hanem nem fogjuk megismerni a kárhoztatást és halált soha örökké.

ÁPRILIS

Ti azonban választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket; (1 Pt 2,9)

Mindannyian érezzük, hogy mai világunk bizonytalan, roskatag lábakon áll. Akárhonnan nézzük, bajokat, sérüléseket, repedéseket látunk: viszály van ott, ahol együtt kellene működni, vezetés, irányítás helyett tétlenséget vagy éppen túlbuzgalmat láthatunk. A családok akarva-akaratlan széthullanak, mert az önzés sokszor győzedelmeskedik, mert nincs igazi akarat a türelemre, a szeretetre, megbocsátásra. Nincs időnk egymásra, a családunkra, barátainkra, gyülekezetünkre és nem egyszer azt érezzük, hogy sodródunk tehetetlenül és nincs sem bátorságunk, sem igazi lehetőségünk kiszállni a sodrásból. Sokan vannak, akik nem találják helyüket a világban. Tervek nélkül, céltalanul bolyonganak, mint akik sötétségben járnak vezetés, iránymutatás nélkül, úgy, mint akik magukra maradtak tehetetlenül egy idegen, sötét éjszakában. Nem egyszer mi magunk, Krisztus követői is elbizonytalanodunk, nem látjuk egyértelműen a küldetésünket, feladatunkat, mely-lyel az Isten bízott meg bennünket. Nem egyszer megkérdőjelezzük, hogy tényleg szükség van-e mindarra, amit képviselünk? Pedig éppen ez az a pont, ahol mi, keresztyének rálelhetünk a hivatásunkra, a biztos pontra az életünkben, mert ez a világ sötétségben van. Bizonytalan-ságban, reményvesztettségben, és éppen ebben szólít meg bennünket az apostol: „Ő csodálatos világosságra hívott el titeket!” Nem kell a sötétségben maradnunk, mert Isten tulajdona vagyunk, Krisztus büntől megváltott népe vagyunk. Arra hívott el minket az Isten, hogy fény legyünk az éjszakában, hogy útjelző táblává legyünk, hogy egész életünkkel, minden szavunkkal és tetteinkkel bizonytságot tegyünk Róla: Krisztusról, aki fényt gyújt az éjszakában, reményt hoz a csüggedésbe, megvált a büntől, a haláltól. Az ő népe vagyunk, hogy példát mutas-sunk mások számára. Nem az erőnk, nem a hitünk, nem a cselekedetünk a példa, hanem az Isten szeretete, amely bennünk, rajtunk keresztül is munkálkodik. Az a szeretet, amely bennünket is megmentett a pokoltól, kárhozattól. Ezt a szeretetet kell továbbragyogni, továbbadni mindannyiunknak, hogy minél többen fényre juthassanak a sötét éjszakából.

Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna

MÁJUS

Vagy nem tudjátok, hogy testetek a bennetek levő Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok, és ezért nem a magatokéi vagytok? (1Kor 6,19)

Gyakran halljuk, és talán magunk is úgy gondoljuk, hogy a testünk, amelyben a földi életünket éljük, minden kétséget kizáróan a saját tulajdonunk. Elválaszthatatlanul hozzánk tartozik, azt teszünk vele, amit jónak látunk. Ha vigyázunk rá, és tudatosan törekszünk arra, hogy lehetőleg minél kevesebb mérgező anyagnak és veszélynek tegyük ki, akkor ezzel csak magunknak tartozunk. Ha pedig felelőtlenül és önpusztító módon bánunk vele, akkor elsősorban magunknak ártunk. A legszemélyesebb magánügyünk, hogy miként bánunk a testünkkel.

A hónap igéje egyértelműen hívja föl a figyelmünket arra, hogy testünk fölött, amelyet Istentől kaptunk, nincs tulajdonjogunk. Sokan nem tudják azt, hogy a pénzünk, a személyes irataink, a mobiltelefonunk SIM-kártyája, a számítógépünket működtető operációs rendszer sem a mi tulajdonunk. Használati, fölhasználói jogunk van, de a tulajdonjog nem a miénk. A polgári törvény például bünteti a pénzrongálás cselekményét, hiszen a bankjegy és a pénzérme az állam tulajdona, mi a pénz értékét használjuk. Hasonlóképpen beszélhetünk a „fel-használói jogról” a testünkkel kapcsolatban is. Azért kaptuk a testünket Istentől, hogy önmagunkért és egymásért való felelősséggel vigyáz-zunk magunkra, vigyázzunk testünkre is, hiszen mindenestül Istené vagyunk. „Tehát akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.” – írja Pál apostol. (Róm 14,8) A keresztyén gondolkodást gyakran tévútra vezette a görög filozófia azzal, hogy a testet a lélek börtönének tartotta, amelyhez semmi köze sem lehet Istennek, aki lélek, sőt, a test a lélek ellensége. Pál apostol viszont úgy ír a testünkről, mint a Szentlélek templomáról. Jézus pedig a tőle tanult imádságban biztatott arra, hogy mindazért imádkozzunk, ami testünk táplálásához és fenntartásához szükséges. Testi és lelki valóságunkat egyaránt Isten szeretetéből kaptuk azért, hogy felelősen éljünk velük, mint az ő tulajdonával. Fontos szem előtt tartanunk azt is, hogy testünk a feltámadásra irányuló reménységünkéből sem marad ki, hiszen így valljuk meg hitünket az apos-toli hitvallásban: „Hizem a test föltámadását.”

Kovács László

JÚNIUS

Erőm és énekem az ÚR, megszabadított engem...(2Móz 15a)

Mózes hálaadó énekéből olvassuk e rövid részletet, amely olyan ember ajkáról is elhangzik, aki megtapasztalta az Isten személyes, mentő szeretetét. A választott nép életében az a különleges helyzet adódik, hogy őket az Ábrahám, Izsák és Jákób Isteneként megismert ÚR szereti, vezeti és megmenti mindnyájukat. A Szentírás elbeszéléséből ismert, hogy Izrael népe a Vörös-tengerhez ért és letáborozott. Közben nyilvánvalóvá vált, hogy a fáraó megbánta tervét, amikor a választott népet elengedte Egyiptomból. Ennek a következménye, hogy a fáraó serege üldözőbe veszi őket. A nép megrettent, és Mózes Isten szabadításával biztatja őket. Előttünk van az az ÚR, aki nappal felhőoszlopban és éjszaka tűzoszlopban vezeti az ő népét. Most felhőoszlop áll az üldözők és a menekülők közé. Az éjszakai erős keleti szél kettévágja a Vörös-tengert. A szabadulás története ettől a pillanattól mindenki számára ismert. Ahogy a nép életében, úgy személyes keresztyén életünkben is van miért nap mint nap hálát adni. Ő az én erőm, aki megajándékozott bizalmával, s a Biblia könyvei fölé hajolva gyakran tapasztalom kegyelmét és jóságát. Ő az, aki megtart, vezet. Számunkra ismert, hogy kinek a jóságáról teszünk tanúságot. Ne felejt-sük, ki a mi igazi Istenünk. Nem az immanens valóságban megragadható valami, hanem Valaki, aki hozzánk szól, jön felénk és megszólít.

Amikor teológus voltam, a teológián a portán egy nyugdíjas asszony felügyelte a ki- és belépő sokaságot. Idejét nemcsak a figyélssel töltötte ki. Kezében volt az Evangélikus Énekeskönyv is. Ahogyan ő fogalmazott dunántúli evangélikusként, a Biblia mellett az énekeskönyv is közelebb került hozzá. Mindenkinék feltűnt, hogy nem csak újságot olvasott, hanem az énekeskönyv énekeit lapozva olvasta és dúdolta a dallamokat. Hisz mi jól ismerjük az énekkincseinket, és tudjuk, hogy énekeink egyben igehirdetések is.

Ajkunkról hangzik, szívünk mélyéből táru fel az Isten megtapasztalt szeretete, amely ma és holnap is vallja: Erőm és énekem az ÚR!

Amikor templomainkban az istentiszteleteinken megszólal a Jer, dicsérjük Istent, Itt az Isten köztünk vagy a Jézus, te égi szép, tündöklő fényű név kezdetű énekeink, akkor az Ő színe előtt bizonyossá válik, amit ez az Ige utralválól nekünk szán.

Polgárdi Sándor

Rád, egyedül rád nézek, Ki értem szenvedtél

Egyre több gyülekezetben készülnek a böjt és a nagyhét eseményeinek megértésére passiói istentisztelettel. A Bib-liából Krisztus Urunk szenvedéstörténetét hallgathatjuk, mi-közben böjti énekeink segítenek elmélyedni a „boldog csere” megértésében.

Jézus szenvedései és megváltása engem sokáig nem ren-dített meg. Belenőve az evangélikus egyházba úgy gondol-tam, hogy ez az egész szomorú történet az evangélikusság velejárója. Egészen addig nem érintett meg, amíg végre meg nem értettem, hogy „E győtrelem, gyalázat Mind énmiattam ért, Hogy tartozásom vállald, Megfizess vétkemért.” (EÉ 200, 2) Jézus szenvedéseire már nem csupán emberi együttérzés-sel, és egyáltalán nem a megszokás érzéketlenségével tudtam rátekinteni, hanem azzal a bűnbánattal és az ahhoz kapcsolódó felszabadult örömmel, amit Isten kegyelme és szeretete Jézus keresztyében elrejtve és kinyilatkoztatva jelent.

Életem egy másik nagy meghatározó és egyben felejthet-ten élménye volt, amikor már Isten gyermekeként a Nemzeti Galériában a Munkácsy-trilógia festményei között állhat-tam. A festőművész nagyszerű bravúrja, hogy a szemlélődő műkedvelő a monumentális alkotások részeseivé válik: aho-gyan egyszer csak ott találjuk magunkat Pilátus tróntermében, vagy a tömegben látjuk, amikor Pilátus Jézusra mutat: „Ecce homo!”, „Íme az ember!”. Vagy ott találjuk magunkat a Golgotán Jézus keresztye tövében Máriával és János-sal, a szeretett tanítvánnyal, és egyszer csak mi is tanúi eszünk annak, hogy a Megváltó Jézus értünk leheli ki a lelkét. Mélyen megrendítő, amikor szembesü-lünk azzal, hogy a mi bűneink juttatták Jézust a halálba.

A katolikus egyházban az úgynevezett stációk ugyanezt a célt szolgálják. Jézus a keresztyét Pilátus palotájától a Golgo-táig mintegy másfél kilométeren keresz-tül cipelte. Ezt az utat nevezzük via dolorosának, a szenvedés útjának. Az egyházban a XV. században alakult ki az a szokás, hogy a via dolorosát, Krisztus keresztyútját a pilátusi halálos ítélettől a sírba tételig 14 állomásra, stációra osztották fel. Vannak helyek, ahol egy 15. stációt is elhelyeztek, amikor Jézus feltámadásáról emlékeznek meg. Az egyes állomásokon elmélkedésre, imád-ságra adódik lehetőség. Az egyes ál-lomásokon végig lehet gondolni, hogy mit is kellett Jézusnak elszenvednie értünk, és azon elmélkedni, hogy ennek milyen jelentősége van a saját életünkre nézve.

Egyházunk reformátora, Luther Márton Krisztus Urunk szenvedéseiről azt tanította, hogy Jézus szenvedései először együttérzést váltanak ki belőlünk. Jézusnak nagyon sokat kellett szenvednie. Mindezt tetézi, hogy Jézus nem volt

bűnös, ártatlanul szenvedte el a sok kint – ahogyan ezt a keresztre feszített jobb lator felismerte. Az emberi szenvedés, és különösen az ártatlan szenvedés szálnalmat és együttérzést ébreszt bennünk.

De Luther azt mondja, túl kell látnunk a szenvedésen, a kínos sebeken, és észre kell vennünk a mögöttünk elrejtett Isteni szeretetet.

„Azután emelkedj Krisztus szívéen át egészen az Isten szívéig! Értsd meg, hogy Krisztus nem szerethetne téged, ha Isten nem akarná ezt örök szeretetével. Értsd meg, hogy Krisztus csupán Istennek engedelmeskedik, amikor téged így szeret. Így találhatsz rá az Isten jóságos atyai szívére, és – miként Krisztus mondja –, Krisztus által az Atya vonz magához téged. Így érted meg végül Krisztus mondását (János 3, 16): Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte, stb.; Ez nem mást jelent, mint hogy akkor jutunk el Isten helyes ismeretére, ha nem hatalma és bölcsessége felől közelítjük meg - hiszen ez rettenetes -, hanem jósága és szeretete felől. Ekkor szilárdulhat meg a hit és a bizalom, ekkor születünk újjá Istenben.”

A keresztyút végigjárása katolikus szokás, a legtöbb kato-likus templomban láthatók stációk képei a templom falán. Élünk a lehetőséggel, hogy mi is végigjárjuk, végigimád-kozzuk ezeket az állomásokat, hogy rácsodálkozzunk Is-tenünknek a Krisztus keresztyébe belerejtett szeretetére.

Szebik Károly

Két nemzet tábornoka: Kmety György

egyháznak. A hívek nagyon szerethették a lelkészüket, mert a templom hátulján alakítottak ki neki sírhelyet, emlékére pedig egy táblát helyeztek el a templom falában. A latin nyelvű tábla magyar fordítása a következő: „Lelkét Istennek, testét a földnek itt adta vissza Kmety Pál, a felsőpokorági egyház tisztelendő alapító lelkésze egészen a halálig, akiben a hit, a remény és a szeretet tiszteletre méltó példája hunyt el. (Állíttatott) a nagyságos özvegy, született Schuleck Julianna és az árvák megbízásából. Élt 49 évet, 4 hónapot és 9 napot, meghalt, hogy halál nélkül éljen, 1818. február 19-én.”

A településen egy szlovák nyelvű információs táblán megemlékeznek a falu híres szülöttéről, Kmety Györgyről, vagy ahogy a szlovákok nevezik, Juraj Kmetyről is.

Az evangélikus egyház kiváló katonákat is adott a hazának, akik közül kiemelkedett Kmety György. A család a nemességét Kmety Baltazárnak köszönheti, aki a végvári harcokban nyújtott vitézségeért érdemelte ki a nemesi címet.

Hősünk 1813. május 24-én született a napjainkban Szlovákiához tartozó Felsőpokorágyon. A majdani honvédtábornok édesapja volt a helyi evangélikus lelkész. A falu lakói már akkor is jórészt szlovákok voltak, és túlnyomórészt evangélikusok. 1797-ben épült a mai templom, melyben jelentős szerepe volt Kmety Pálnak, aki az első lelkésze lehetett a felsőpokorági evangélikus

A szövegben több tévedés is szerepel, és sajnos semmilyen utalás nincs arra, hogy Kmety magyar származású lett volna, illetve arra sem, hogy a magyar szabadságharcban küzdött.

Édesapja halála után édesanyja két gyermekével Nyíregyházára költözött. Györgyöt a késmárki gimnáziumba írták be, de nem jeleskedett a tanulásban. 1833-ban katonának állt, és szépen emelkedett a ranglétrán a Habsburg Birodalom hadseregében. Kmety főhadnagyként jött haza az újonnan megszervezett honvédség kötelékébe. 1848 őszén a győri 23. honvédszászlóaljhoz került századosként. Helytállását Görgey többszöri előléptetéssel ismerte el.

Hadosztályával részt vett Buda véres ostromában, ahol maga is megsebesült. Érdemeiért ő vihette a győzelmi jelvényt Kossuth Lajosnak Debrecenbe, aki ezután a családjának is bemutatta a sebesült hőst. Amikor a nagy államférfi fia is megjelent a felnőttek között, akkor Kossuth ezt mondta neki: „Nézd meg fiam e bácsit, s midőn a legvitézebb magyarról hallani fogsz, akkor jusson eszedbe e bácsinak arc képe”.

Szabadságharcunk egyik utolsó győzelme is az ő nevéhez köthető. Az 1849. június 13-i csornai csatában fényes diadalt aratott egy császári dandár felett. Kmety György emlékét ma is ápolják legnagyobb győzelme színhelyén. A városban utca és emléktáblák őrzik emlékét. 1999-ben az országban elsőként itt állítottak neki köztéri szobrot. A csornai középiskolások évente gyalogtúrával is tisztelegnek Kmety és honvédei győzelme előtt.

Kmety György honvédtábornok a szabadságharc leverését követően a török birodalomba emigrált, ahol azért vette fel névlegesen több társával, pl. Bemmellel együtt az iszlám vallást, mert így remélték, hogy a török hadsereg katonájaként harcolhatnak az oroszok, illetve az osztrákok ellen. Az áttért tisztek komoly kiképzésben részesítették az oszmán hadsereg alakulatait. Amikor arab lázadók Aleppó keresztény negyedeire támadtak, Kmetyék határozott fellépésükkel rengeteg civil életét mentették meg. Az oroszellenes krími háború kirobbanásának hírére 1853-ban a török hadsereg tábornokaként a kaukázusi hadszíntéren Kmetynek bőven volt alkalma arra, hogy törlesszen az oroszoknak. Karsz erődjének védelméért a legmagasabb török kitüntetést kapta. Amikor 1860-ban Libanonban keresztényellenes zavargások törtek ki, őt kérték fel a törökök a rendteremtésre. Határozott fellépésével megakadályozta a vérfürdőt, és biztosította a város nyugalma. A hosszú évek óta betegeskedő tábornokot Londonban érte a halál 1865-ben. Temetéséről és síremlékének felállításáról a török kormány gondoskodott. Megbecsülését jelzi, hogy az isztambuli katonai múzeumban egy szobor őrzi emlékét.

Szalay Balázs

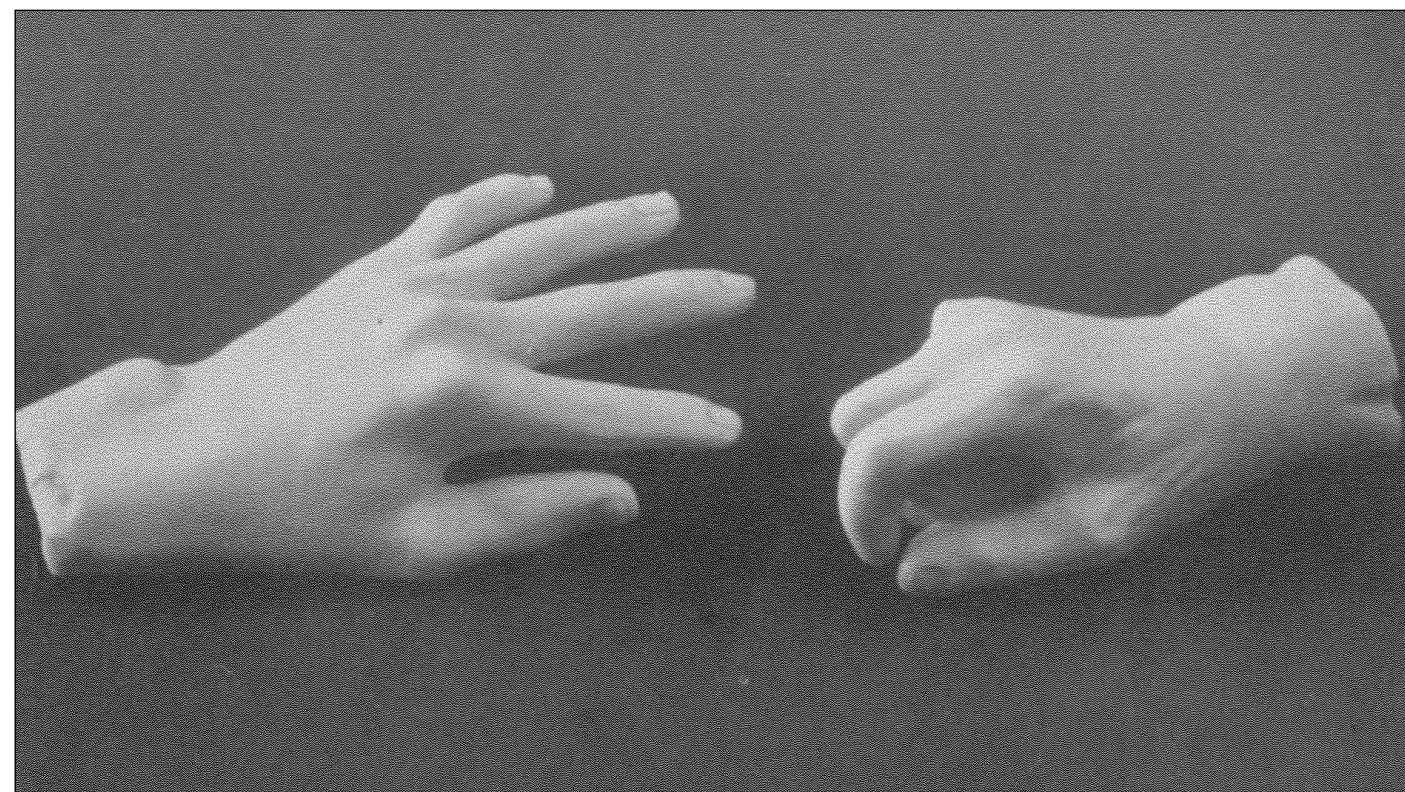
SZÁMOL, MÉR, OSZT

Minden kor a saját képére és hasonlatosságára formálja át régmúlt idők jeles alakjait. Luther sem úszta meg. Van egy könyvecske, amely az egyes korok reformátor-portréját a 16. századtól a 20. század elejéig mutatja be. Mintha nem is ugyanazt az embert ábrázolná. A német Luther nem hasonlít az ortodoxra, a pietista sem a felvilágosultra. Ha újra kiadnák ezt a füzetet, és a közben eltelt száz esztendő képeit is hozzátennék, teljesen biztos vagyok abban, hogy a sor végén egy bajuszos Luther nézne velünk farkasszemet. Lehetetlen lemosni róla, mit rákentek a századok. (E képek kivétel nélkül nem Luthert, hanem az alkotóikat minősítik.)

Azt a feladatot kaptam, hogy Lutherről beszéljek. Nem állok be a portrégyártók sorába, a rajz soha nem volt az erősségem. Hogy azonban a felkérésnek mégis eleget tegyek, a halott Luther két kézfejeire hívom fel az olvasók figyelmét. Az egyik - ha jól emlékszem a bal - a haláltusában görcsbe rándul, a másikat ellenben úgy tartja, mintha írna. Az embernek olyan érzése támad, hogy csak egy tollat kellene a kezébe adni, máris megmozdulna.

Ismert bibliai történet, amikor egy kéz ujjai jelennek meg, és írni kezdenek a királyi palota festett falára, a lámpatartóval szemben. Közben a király arca elsápad, gyötrő gondolatai támadnak, meggörnyed a háta, és még a térdei is reszketnek. Luther keze rég elporladt már, hála Istennek, nem lett belőle szent jobb! A nyugtalanító kérdés mégis itt lüktet a szívünkben, mai magyar evangélikusok és a Dunántúli Harangszó szerkesztői és olvasói szívében. Ha egy csoda folytán e kéz ujjai ismét megmozdulhatnának, vajon mit írnának a parókiák és szerkesztőségek, püspöki székházak és egyházi épületek falára? Talán ugyanazt, amit az a régi kéz írt, amely számolt, mért és osztott? Milyen eredményre jutnánk, ha ő kezdene minket elszámoltatni, megmérni és felosztani? Mire derülne fény ott, ahol Luther az elszámoltató? Mennyit nyomnának a latban a mai gyülekezetek és lelkészek az ő mérlegén? Hogyan és hány kerületre osztaná fel egyházunkat? Figyelmeztető válasza valószínű éppen olyan keserű volna, mint az egyik baloldali magyar evangélikus költőé (Váci Mihály), aki a magyar lakosság fogyásáról ezt írta: „Szama fogy? A súlya ugyanannyi, a nemzet tonnában még fenn fog maradni!” Mintha Luthert hallanánk: „Lásd meg a mennyből, Úristen, nagy szánnal nézzed, mint fogynak szenteid itt lenn, elhagyattunk szegények...” (EÉ 257,1) Ha egy csoda folytán mégis ő írhatna valamit Európa falára, biztos vagyok benne, hogy ismerve szívüket és gondolataikat, ezt írta: „Nincs bajuszom!”

Weltler Sándor

A kép a szerző kérésére került közlésre.

Bemutatjuk a 2015. évben Gyurázt-díjjal kitüntetett pedagógusainkat

Dombi Lászlóné

– *Hogyan érintette Önt, amikor értesült arról, hogy a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület 2015-ben Önnek ítélte a Gyurázt Ferenc-díjat?*

Teljesen meglepetésként ért, mert az igazgató asszony csak a férjemmel közölte előzetesen. A lelkére kötötte, hogy nekem ne árulja el. Amikor elhangzott a nevem, nagyon meglepődtem, nem számítottam erre a megtiszteltetésre.

– *Mi jelenti az Ön számára a legnagyobb sikerélményt pedagógiai munkája során?*

Pedagógus pályafutásom vége felé (hiszen ebben az évben nyugdíjba készülök) elmondhatom, hogy ennek a csodálatos pályának többféle oldalát is megismertem. Szinte kisiskolás korom óta tanítónak készültem. Arra nem számítottam, hogy ez milyen nehéz feladat lesz. Mégis elmondhatom, hogy nem bántam meg. A legnagyobb öröm mindig a hálás, csillogó gyerekszem volt számomra. Mindig öröm volt hallgatni azokat a diákokat, akik beszámoltak arról, hogy mi történt velük az iskolapadot elhagyva, milyen szép sikereket értek el az életben. Volt olyan tanuló, aki érettségi után levelet írt, megköszönve, hogy első iskolás éveiben a nehézségekben mellette álltunk. Hálát adhatok a Jóistennek azért, hogy megáldott türelemmel, és bizony erre sokszor volt szükség munkám során. A most kezdő pedagógusoknak ebből a tulajdonságból nagyon sokat kívánok, mert a dolguk egyre nehezebb lesz ebben a rohanó

világban. Arra vagyok büszke, hogy a kezem közül kikerült gyerekekre talán tudtam hatni, és nem feledkeznek el a szeretet fontosságáról embertársaik felé.

– *Ki az Ön példaképe, aki inspirálta/inspirálja hivatásválasztásában, illetve pedagógusi tevékenysége végzésében?*

Abban, hogy pedagógus lettem, biztosan szerepe volt annak, hogy nagyapám és édesapám is tanított. Nagyapám, akit sajnos nem ismertem, a győri evangélikus iskola tanítója volt. Édesapám, aki már szintén nem él, matematika-fizika szakos tanár, később az Apáczai Csere János Tanítóképző docense volt. Mindig arra tanított, hogy legyenek következetes, igazságos, megértő pedagógus. Azt, hogy ezt a díjat megkaptam, talán annak is köszönhetem, hogy az ő útmutatásait sikerült betartanom.

Hubert Pál

– *Hogyan érintette Önt, amikor értesült arról, hogy a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület 2015-ben Önnek ítélte a Gyurázt Ferenc-díjat?*

Meghatódtam, örültem, és hálás szeretettel gondoltam lelkész – hitoktató és tanár szüleimre, tanár testvéremre, és azon kedves, kiváló hajdani tanáraimra, akiktől értékes útravalót kaptam. Egyben köszönetet éreztem az engem e díjra javasolók, illetve azt odaítélők felé.

– *Mi jelenti az Ön számára a legnagyobb sikerélményt pedagógiai munkája során?*

Másfél évtizedig tanítottam Sopronban gyermekeket, akik „fészekből kiesett madárfiókaként” állami gondozásba kerültek. E nem könnyű szolgálat során minden apró eredmény, öröm duplán számít (ezt értékelendően művelődési miniszteri dicséretben részesültem). Még ma is felemelő érzés, ha sikerül találkoznom valakivel közülük. A tőlük kapott pozitív visszajelzés, hálás emlékezés különösen megható számomra. Az előbb említett iskolából hívtak több mint két évtizede a már 459 éve működő, akkoriban újra egyházi intézménnyé lett „Liceumba”, elsősorban kollégiumi szolgálatra. Ez nagy megtiszteltetés volt számomra.

Nevelőtanárként, majd kollégiumvezetőként sok jó tapasztalatban volt részem. Nem kevés kiváló diák élt a kollégiumban, közülük sokan már bizonyítottak a „nagybetűs életben”: esetleg lelkészként, hitoktatóként, gyülekezeti presbiterként szolgálva. Bízunk abban, hogy ehhez a kollégiumban kapottak is hozzájárultak. E szolgálatom mellett élmény volt számomra, hogy az intézmény iskolájában hosszú évekig taníthattam érdeklődő, tehetséges, csillogó szemű kis-

diákokat. Közülük sokan szerepeltek sikeresen városi, sőt megyei tanulmányi versenyen. Akkor is, azóta is sok hálás visszajelzést kaptam sokuktól, sőt, nem kevésszer szüleiktől. Felejtethetlenség számomra a tanítási órán kívüli különböző együttlétek pl. táborok, kirándulások stb. Örömmel, szeretettel gondolok tanári pályám ezen szakaszára is.

– *Ki az Ön példaképe, aki inspirálta/inspirálja hivatásválasztásában, illetve pedagógusi tevékenysége végzésében?*

Diákéveim alatt sok remek tanárt ismerhettem meg. Családomban, rokonságomban, felmenőim között is számtalan kiemelkedő tanáregyéniség volt. A rám különösen hatást gyakorlók közül hálával említem édesapámat, aki csornai evangélikus lelkészként nekem is hitoktatóm és konfirmációs felkészítő „tanárom” volt, édesanyámat, aki csornai evangélikus lelkészként szintén mély benyomást tett rám, nem véletlenül választottam én is a matematika-fizika szakpárt. Valamint megemlítem szintén tanár Sarolta nővérem jó példáját. Anyai ágon bizonyítottan őt, elmondások alapján hét generáció szolgált hűségesen evangélikus kántortanítóként, közülük még ismerhettem nagyapámat és testvéröccsét, akik emberként és pedagógusként is példamutató életet szolgáltattak számomra. A már említett tanáraim közül a teljesség igénye nélkül, örömmel említem meg Varga Mária csornai alsó tagozatos tanító nénimet, Babos Géza tanár urat, gimnáziumi testnevelőmet, edzőmet, Karakai Anna gimnáziumi matematikatanárnőt, valamint Bor Pál szegedi főiskolai tanáromat. Természetesen a sor folytatható lenne...

Nézd meg testvéreidet...

lása miatt mégis erőt adó időszakát felidézzük.

Idén egy másfajta, de ugyancsak különleges programra hívom meg egyházkerületünk népét. 2016. július 7-10-én Budapesten, a Tüskecsarnokban kerül megrendezésre a közép-európai protestánsok találkozója, „Ti vagytok a föld sója” címmel.

Amikor Jézus a sóról beszélt, a tanítványi élet lényegéről szölt. Ez a kép egyszerre jelzi a tanítványok kisebbségi helyzetét, ugyanakkor a többség iránti felelősségét is. Ahogyan a csipetnyi

sónak át kell járnia és izesítenie kell az egész ételt, úgy a tanítványoknak is olyan küldetése van, amellyel a nagyobb közösségüket, a családok, falvak, városok és országok népét is kell gazdagítaniuk.

A találkozóra közép-európai protestáns testvéregházaink képviselői (többségében evangélikusok) jönnek Budapestre. Olyan vendégeket várunk, akiknek a helyzete nagyon hasonlít a miénkre. Katolikus többségű, de erősen elvilágiasodott környezetben keresik ők is a jézusi tanítványság ma járható, helyes útját. A részvétel éppen ezért a megismerkedésen és a találkozás örömein túl óriási lehetőséget kínál a tapasztalatcserére, a lelki erősödére és az egymás hitéből való merítésre is.

A négynapos találkozó szombati napját kinyitjuk, hogy a hazai evangélikus hittestvéreink közül minél többen el tudjanak jönni, és belekóstolhassanak Jézus Krisztus határokön átívelő nagy családjának ünnepi összefüvetelébe.

A püspöktársakkal egyetértésben úgy döntöttünk, hogy idén ez a rendkívüli program prioritást élvez. Emiatt a szokott időben, az Exaudi vasárnapja előtti szombaton (május 7-én) nem lesz külön három kerületi missziói nap, csupán egy, a déliek szervezésében, Kiskőrösön. Ide a másik két kerületből is szeretettel várják és fogadják az érdeklődőket.

A Föld Sója Találkozóra pedig mindhárom kerületből hívjuk és várjuk hittestvéreinket, és a rendelkezésünkre álló forrásokból az időben jelentkezők számára komoly támogatást adunk. A március 31-ig regisztrálók számára a részvételi díj nagyobb részét átválaljuk, illetve a gyülekezetekből csoportosan utazók buszkiöltéséhez is hozzájárulunk.

A programról, a jelentkezés részleteiről a <http://foldsojatalalkozo.hu> honlapon találnak információt.

Szemerei János

2016. július 9-i tervezett program – szombati egyházkerületi missziói nap

8:30-9:00 Áhítat több helyszínen

9:45-10:30 Előadások I.

- Pál Feri: Ti vagytok a föld sója
- Ökogyülekezetek Magyarországon
- Különböző missziói területek bemutatása
- Segélyszervezetek munkája Európában és a világban
- A só jelentősége régen és most: történelmi sóutak

10:30-11:00 Szünet

11:00-12:30 Pódiumbeszélgetés: A reformáció és az egyházak jövője Európában

beszélgetnek: Heinrich Bedford-Strohm bajor püspök és Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere

12:30-14:00 Ebéd

14:30-15:30 Előadások II.

- Jákob János protestáns tábori püspök: A hit szerepe a háborúban
- Fábr György egyházkerületi felügyelő: Sótlan nemzedék? Mit kezd az egyház a passzivitással, a maga módján vallásossággal, a generációs problémával?
- Közös gyökereink: nemzetiségek kapcsolódási pontjai Közép-Európában és Magyarországon
- Párizsi klímakonferencia következményei; klímaváltozás és társadalmi hatásai

15:30-16:00 Szünet

16:00-17:30 Előadások III.

- Püspöki fórum: Az egyház társadalmi szerepvállalása
- Wellness spiritualitás
- Jobb félni, mint megijedni? – Az iszlám és a laicizmus térnyerése Európában
- Hivatások, életpályák – fiataloknak szóló kerekasztal-beszélgetés

17:30-19:00 Vacsora

19:00-19:30 Kodály: Budavári Te Deum – a jelenlévő kórusok közös előadása

19:30-21:00 a Föld Sója Találkozó záró istentisztelete

21:15-22:15 Bohém Ragtime Jazz Band koncert

9:30-12:30 sportprogramokon is részt vehetnek a jelentkezők

9:45 és 12:30 között lehetőség van kipróbálni a Láthatatlan Színházat

10:45-16:00 Vérdás

14:00-15:30 Sárkányhajó-verseny a Kopaszi-gáton

Fiataloknak emellett még: kézműveskedés, csendsátor

Lift zenekar-koncert **(17:00-18:00)**

A programok szervezése, előadók felkérése még folyamatban van, ezért változások előfordulhatnak!

Összeállította: Adámi Mária; maria.adami@lutheran.hu

Elbúcsúztunk

Január 9-én szombat délután 2 órakor a bakonycsernyei evangélikus templomban végső búcsút vettek szerettei, volt gyülekezeteinek tagjai Völgyes Pál lelkesztéséről, aki hosszú időn keresztül szolgált a putnoki és az ikldi gyülekezetekben. Lelkesztési pályáját Bakonycsernyén kezdte, majd nyugdíjas éveiben feleségével együtt ide vonultak vissza. Egyházmegyénk hálás szívvel megköszöni őt egyházunk Urának, csendes szelíd jellemét, a sok-sok helyettesi szolgálatot, mellyel a Fejér-Komáromi Evangélikus Egyházmegye gyülekezeteit segítette.

Völgyes Pál testvérünket életének 85. évében szenteste éjszakáján hívta el közülünk a mindenható Isten. Ravatala mellett az egyházmegye esperese, Szarka István hirdette Krisztus bűnt, betegséget, halált legyőző evangéliumát. Az igehirdetésben elhunyt testvérünk szerény, ámde hitvalló életének jelentősebb eseményei is megszólaltak. Többek között az a mondat is, mellyel a lemondásokkal, áldozatokkal teljes és hiteles szolgálat nehézségeitől őt féltő édesanyjának válaszolt a teológiára készülő fiatal: „Jobb Krisztusért meghalni, mint nála nélkül élni.”

Imahét a Krisztus-hívók egységéért

Január 18-23-ig, hétfőtől szombatig ökumenikus alkalmakat rendeztek Bakonycsernyén és a hozzá tartozó bodajki gyülekezetekben. Hétfőn Bodajkon a katolikus templomban Mórocz Tamás plébános köszöntötte és hívta imára a hívő testvéreket, ezt követően Szarka István esperes hirdette Isten ígését. Bakonycsernyén a település határában, a béketelepi imaházban kezdődtek az alkalmak hétfőn és kedden, ahol Dömötör Péter pümpösi és Hajdú Ferenc csetényi református lelkipásztorok szolgáltak, majd szerdán és csütörtökön a pümpösi imaházban Szarka Éva és Szarka István

lelkészek prédikációit hallhatták a testvérek. Az imaheti alkalmakat pénteken és szombaton az evangélikus templomban zárták, ahol Mészáros Tamás a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület felügyelője, valamint Kocsis József helyi pümpösi lelkipásztor szolgáltak. A záró alkalmon az idei év jelképeivel, a bibliával, sóval és gyertyával érkeztek a lelkészek, és közösen imádkozták a lettországi keresztényekkel együtt összeállított ünnepi liturgiát.

Ökumenikus istentisztelet Esztergomban

2016. január 20-án szerdán az esztergomi gyülekezet volt a házigazdája annak az ökumenikus istentiszteletnek, ahol immáron több éves szokás szerint a területileg illetékes pümpösi szolgáltak. Az idei imahét témáját: „Arra hívtunk, hogy az Úr nagy tetteit hirdessük” (1Pt 2,9) a különböző felekezetek együttes könyörgése és imája erősítette. Klimentné Ferenczy Andrea evangélikus lelkész köszöntötte a vendégeket, és közös imádságban szolgált a meghívott lelkészekkel. Az ünnepi istentiszteleten részt vett Kocsis Fülöp görög katolikus érsek, metropolita, Székely János, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpümpösi, Steinbach József református pümpösi és Lackner Pál, a Magyarországi Evangélikus Egyház Pümpösi Tanácsának titkára.

Összeállította: Szarka Éva lelkész; istvan.szarka@lutheran.hu

Jankovits Béla: Kajárpéci személynevek és életfordulók

A kajárpéci evangélikus gyülekezet három évszázada (1692-2000) az anyakönyvek tükrében alcímű kiadvány januárban került bemutatásra a Lelkesztési Munkaközösség ülésén. A megjelenés alkalmából a könyv megírásának körülményeiről és a kutatás során nyert felfedezésekről kérdeztük a szerzőt, Jankovits Béla ny. esperest.

Dunántúli Harangszó:
Mikor jött a gondolat egy

ilyen átfogó jellegű mű megírására?

Jankovits Béla: Mindig érdekelt az egyháztörténet, évtizedekig tagja voltam az Evangélikus egyháztörténeti szakcsoportnak, korábban is jelentek meg írásműveim. Ennek a könyvnek a megírása már 1982-ben, Kajárpécre érkezésemkor felmerült bennem, de lelkesztési, majd esperesi teendőim miatt nem volt rá időm, ezért csak 2010-ben, nyugdíjba vonulásom után kezdtem hozzá igazából, és 2015-re készültem el. A könyv kiadását a gyülekezet vállalta magára.

D.H.: Sok munkával járt a kutatás, a jegyzetek elkészítése?

J.B.: Mondhatjuk, mivel összesen 53 db 40 oldalas spirálfüzetet írtam tele a jegyzetekkel és a táblázatokkal. Ezen kívül a történeti forrásokat is tanulmányozni kellett. A gyülekezet egyébként a legrégebbiek egyike, 1560 körül lettek a lutheri reformáció hívei.

D.H.: Milyen megállapításokat tett kutatása során?

J.B.: Tudni kell, hogy a település régen két falu volt, az egyik Kajár, ahonnan 1700-ban az ellenreformáció idején kellett a lelkesztésnek átmenekülnie a filiába, azaz Kispécre. Ezért az evangélikus családneveket külön-külön vizsgálni kellett. Ekkoriban a Pintér a Rátz és a Bácsi név volt a leggyakoribb. A török pusztítás után több helyről is telepedtek ide lakosok. Több családnév évszázadokig fennmaradt.

D.H.: Mi a helyzet a keresztnévvel?

J.B.: A három leggyakoribb férfinév az István, a János és a Mihály volt, a nőknél pedig az Erzsébet, a Katalin, az Éva és Julianna. Általában az evangélikusokra jellemző nevet adtak.

D.H.: Mit lehet tudni a házasságkötésekről?

J.B.: Az első jó száz évben többnyire a szomszédos felpeciekkel házasodtak, a 19. századtól viszont érdekes módon már a messzebb levő ménfőiekkel. 1900-ig szinte mindig evangélikusokkal. Az esküvők az őszi munkák után és főként farsang idején voltak, de hét közben, mert mulatozás miatt vasárnap nem hiányozhattak a templomból.

A faluban éltek Károli István reformáció korabeli lelkesztés leszármazottai, akik azután beházasodtak Torkos András lelkesztés családjába, így ezek a nevek is többször előjöhettek.

Érdekes dolog volt az özvegyek újrarázódása. Bizony nem minden özvegy tartotta be az illendő gyászévet, de az is igaz, hogy kellett a segítség a gazdaságban. Az egyik özvegyember már 19 nappal felesége halála után megházasodott. Özvegyasszonynál 2 hónap volt a legkorábbi időpont.

D.H.: Milyen kutatási tervei vannak a jövőre nézve?

J.B.: A felpéci anyakönyvek feldolgozását is elkezdtem, és szeretném befejezni, mivel a két gyülekezet szorosan összetartozik egymással, és azért is, mert Felpécen lakunk.

D.H.: Köszönjük a válaszadást, és az olvasók nevében jó egészséget és Isten áldását kívánjuk a további kutatáshoz!

Új irányok a karácsonyfa díszítésben

A karácsonyi istentisztelet alkalmával már jó néhány gyülekezetben újfajta karácsonyfadíszeket lehetett felfedezni. Az otthoni karácsonyfákhoz hasonlóan itt is nagy változásnak vagyunk a tanúi.

A két világháború között az arany- vagy ezüstsínűre festett dió, az anyalka, az égő gyertya és a szaloncukor dominált. Az ötvenes-hatvanas években kezdtek teret hódítani a színes

üveggömbök, vigasztalásként a háborús évek szegénysége után. Ezek később figurákká alakultak, még piros vizeskannát formázó is volt, nem tudni, mi okból. A szaloncukor továbbra is tartotta magát, de megjelent mellette a világító égősor. Ennek köszönhetően nagymértékben csökkent a tüzesetek száma. A templomi karácsonyfákra is egyre szebb díszeket ajándékoztak a gyülekezetek tagjai. A sor végét a villogó kí-

nai égősorok megjelenése jelentette. Szerencsére ezek nem kerültek be a templomokba. Amikor már mindenki eltelt a sok színes gömb látványától, valakinek az az ötlete támadt, hogy mi lenne, ha maga készítette fehér papírból kivágott figurákat függesztene a fára. A kezdeményezés hamar elterjedt, s a kreatív boltok elkezdtek kínálni az ilyen díszeket azoknak, akiknek nem volt kézügyességük. Ugyanakkor az ügyes kézimunkázók rájöttek, hogy nagyon szép karácsonyfadíszeket lehet horgolni, és a népművészek is elkezdtek ezeket készíteni. A lébenyi gyülekezetben négy évvel ezelőtt jelent meg az első néhány szép horgolt anyalka, amelyeket a weppersdorfi gyülekezet gondnokának feleségétől kaptunk.

Ezen fellelkesülve a gyülekezet asszonyai egymásra licitálva százas nagyságrendben készítettek gyönyörű horgolt harangokat, anyalkákat, gömböket, mert ahogy az egyikük megfogalmazta: nagy boldogság, hogy saját kezünk munkájával hozzájárulhattunk a templomi karácsonyfa szépségéhez. Azóta már mi is adtunk másoknak mintadarabokat, hogy ők is átélhessék ezt az örömet.

Összeállította: Koháry Ferenc; ferenc.kohary@lutheran.hu

Márton és a lámpás

Miért kötődik a lámpás felvonulás hagyománya Márton napjához? Erre a sokakat foglalkoztató kérdésre is választ kapott az a közel százhusz együtt ünneplő ember, akik a Nagykanizsa és Környéke Társult Evangélikus Egyházközség szervezésében, de örvendően ökumenikus keretekben megtartott alkalmon részt vettek.

A sandi evangélikus templom padsorai és karzata megteltek 2015. november 12-én; jöttek Miháldról és Nagykanizsáról is érdeklődők, hogy megnézzék a gyerekek Márton püspök életéről szóló előadását, aztán lámpásokkal a kézben, énekelve és felszabadultan beszélgetve vonuljanak Sand utcáin az evangélikus templomtól a katolikusig. Ott – sokak jóvoltából – gazdagon terített asztal várta a menetet. A kellemes idő, a melengető tea, a libazsiros kenyér és a sütemények, no meg a jóízű beszélgetés hosszasan marasztalta a mécsesek fénykörében állógálókat. Bár még rövidülnek a nappalok, érezzük a sötétség próbálkozásait,

hogyan a lelünkre is rátelepedjen a hatása, de az ünnepi alkalom égő lángja nekünk jelképez valakit, aki a Világ Világossága. A gonosz erők, a rossz szándékok az éj leple alatt bátorodnak fel, a világosságban, és különösen Jézus világosságában pedig nyilvánvalóvá lesznek az önzetlen, viszonzást nem váró, Isten akarata szerinti jó tettek. Erre is példa Szent Mártonnak, Pannónia szülöttének az élete, de valamennyien az egyedül Szentnek az áldottai lehetünk, ha tesszük a jót, akárcsak egygyel is a legkisebbek közül. Ezt a választ adta ez az együttlét a fenti kérdésre.

Jótekonysági bál a kaposvári ifjúságért!

Idén harmadik alkalommal került megrendezésre az Evangélikus bál Kaposváron. A több mint száz résztvevő nemcsak a farsangi időt szerette volna baráti, gyülekezeti körben lezárni, de segíteni is akart, hogy a Kaposvári Evangélikus Gyülekezetben még színvonalasabb körülmények között folyhasson az ifjúsági munka. A több mint 100.000 forintos bevételből játékok vásárlására kerül sor, valamint a gyermekek gyülekezeti hittantáborát és az ifjúság országos táborban való részvételét (2016. július 4-10. - Bánk) támogatja a közösség.

Szeretetközösségben az egységért

Tabon idén is megrendezésre került az ökumenikus imahét. Az első alkalmat a tabi római katolikus templomban tartották, ahol Arató Loránd evangélikus lelkész hirdette Isten ígését. Az evangélikus lelkész igehirdetésében az üres sír közösséget teremtő erejére hívta fel a figyelmet. A hét további alkalmainak a református, a lullai római katolikus és az evangélikus templom adott otthont. A záró alkalmon a felekezetek lelkipásztorai kenyeret osztottak a híveknek. Ez a szimbolikus cselekedet azt kívánta kifejezni, hogy az Úristen megadja lelki-testi táplálékunkat. Az ökumenikus istentiszteleti alkalom után minden gyülekezetben szeretetvendégséget tartottak, amely helyet adott a kötetlen beszélgetéseknek.

Összeállította:

Pongrácz Máté; mate.pongracz@lutheran.hu

Karácsonyi ajándék szórványközösségnek

Több évszázados szünet után tíz éve tartanak újra rendszeresen evangélikus istentiszteleteket Fertőszentmiklóson. A Fertő környéki szórványvidékről néhány evangélikus testvérünk gyűlik össze a református imaházban. Kicsi közösség, de fontos, hogy egyre inkább a magukénak érezhessék ezeket az alkalmakat. Ebben jelentett fontos lépést, hogy a tavaly karácsonyi istentiszteleten saját úrvacsorai edények felszentelését ünnepelhették. Az úrvacsorakészletek adományozását a Gyülekezeti és Missziói Osztály szervezte, az edényeket Balogh Éva lelkész, az osztály munkatársa készítette.

OBJEKTÍVEN AZ ISZLÁMRÓL

Január 13-án a soproni Berzsényi Dániel Liceum adott helyt a Soproni Evangélikus Egyházmegye lelkészértékeztetésének, amelyen dr. Fischl Vilmos tartott előadást Kultúrák ütközése, avagy keresztény válaszlehetőségek a radikális iszlám kihívására címmel. A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtitkára – aki egyébként szüleinek munkája révén gyermekkorában egy részét Líbiában töltötte, így a muszlim világot saját tapasztalataiból is jól ismeri – vázlatosan bemutatta az iszlám vallás főbb vonásait, a siita és szunnita irányzat közötti különbségeket: „Az iszlám nem egyszerűen vallás, hanem olyan életforma, amely a teljes emberre igényt formál. Ebből fakad, hogy az iszlám világ nem ismeri a laikus társadalom fogalmát, a világi élet és a vallás szerves egységet alkot. Az általa képviselt, illetve megőrzött kultúra értékes volta miatt a nyugat egykor tiszteletre méltónak tartotta az iszlámot.” Napjaink égető kérdéséről, a felkészületlen Európát fenyegető migrációs válság és a terrorizmus összefüggéseiről szólva elmondta: „A két kultúra között eleve nagyok a szakadékok. Az iszlám tanítása szerint viszont az úgynevezett szent háborút, a dzsihádot nem is lehet meghir-

detni a Könyv népei, azaz a kereszténység és a zsidóság ellen, és a mértékadó muszlim vallási vezetők és közösségek ehhez tartják is magukat. A terroristák persze függetlenítik magukat mindettől. Az Európába áramló muszlim tömeg sem egységes: vannak valódi politikai menekültek, a könnyebb életre vágyók, a katonai szolgálat elől menekülők, és persze az ezek között megbúvó terroristák, akik viszont ennek a tömegnek csak kis részét teszik ki, de akik ellen mindenképpen fel kell lépni.”

Összeállította: Tubán József; tubanjozsi@freemail.hu

Evangélikus gyülekezeti farsang Ostffyasszonyfán

2016. január 23-án megrendezésre került az első evangélikus, batyus gyülekezeti farsang. Nagy izgalommal várta mindenki a szombat délutánt.

Közös imádság után kezdetét vette a bolondozás. Kicsik és nagyok ötletes jelmezekbe bújva mutatkoztak be a jelenlévőknek. Voltak köztük királylányok, Harisnyás Pippi,

teafilter, egérke, szakács, matrózok, gésa, sváb és spanyol leány, kicsi és nagy boszorkányok, festő, szakácsnő, félszemű kalóz, cowboy, velencei maszkos nő, kalóznő is.

A jelmezes verseny után csapatokba oszdtunk, és vártuk az izgalmas, ötletes feladatokat, amit lelkészünk és segítői találtak ki és bonyolítottak le.

Volt köztük seprűs tánc, lufi borotválása és joghurtetetés bekötött szemmel. A vetélkedőnek mindenki nyertese lett, így mindenki ehetett a házi készítésű nyereménytortákból.

A délután további része során a gyerekek nagy örömeire esni kezdett a hó, és hócsatázni mentek a kultúrház udvarára. Mi, felnőttek forró tea, sütemény mellett jókat beszélgettünk, nevettünk.

Remélem, hogy ezzel a bolondos délutánnal mosolyt csaltunk mindenki arcára, és elfelejtettük egy kis időre a hétköznapi gondjait.

Mindazoktól, akik részt vettek az összejövetelen, jó visszajelzést kaptunk; várják a következő alkalmat.

Reményeim szerint az ősszel ismét tudunk szervezni egy családi napot, ahova mindenkit sok szeretettel várunk.

Szelesteyné Kolonics Timea presbiter

Vidáman közösségben!

Idén negyedszerre rendezett az evangélikus gyülekezet bált Celldömölkön a Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár épületében. Gyülekezetünk presbiterének, Fehérné Gyömöre Katalinnak az irányításával készültek presbiterünk és gyülekezeti tagjaink az idei bálra. De megérte a sok fáradságot az alkalom! A Hajnalcsillag Evangélikus Óvoda óvodásainak műsora megadta az alaphangot a rendezvénynek. Ahogyan egy gyülekezeti ta-

gunk mondja, a különdij az óvónőknek jár, akik beöltözve és az óvodások közé beállva irányították a kicsik jókedvű, vidám műsorát. Nem csalódtunk a celldömölki fiatalokból álló kamarazeneke előadásában sem. Vidám zenéjük tovább fokozta a hangulatot. Majd a „Fölszállott a páva” – győztes Harasztovics ikrek népdalai egy kicsit más világba vezettek át bennünket. Ezt követően pedig a gyülekezet fiataljai, majd középiskolásai, valamint társaik kis tánccsoportjának tánca nyitotta meg jelképesen a bált. Rövid szünet után a műsor megkoronázásaként Illényi Katica művésznő műsorában gyönyörködhettünk. A hegedűs és az ének mellett a művésznő megszólaltatta theremin hangszerét is, mely különlegesen szép élménnyel gazdagított mindannyiunkat.

A gazdag és igazán szép műsor után vacsorával várta gyülekezetünk a bálozókat. A már négy éve megszokott gyönyörű helyszínen a színvonalas zenéi aláfestést a Partyzona Showband biztosította, akiknek csak köszönetünket tudjuk kifejezni a bál hangula-

tát erősítő játékukért! Jó volt gyülekezeti tagokkal, a testvéregyházak képviselőivel és a város vezetésével és intézményvezetőinek, valamint a város közösségének tagjaival együtt vidáman beszélgetve elkölteni a finom svédasztalos vacsorát, amit Kurucz Ivánnak és a Holstein Pizzéria-Söröző csapatának köszönhetünk.

A bál ebben az esztendőben is elérte célját! A hétköznapi megszokott ritmusból egy kicsit kizökkenve erősítette a közösséget gyülekezeten belül éppen úgy, ahogyan erősítette a várossal való gyülekezeti kapcsolatokat is. Minde mellett a bál bevétele segíti majd reménységünk szerint a celldömölki evangélikus templom belső díszítő festésének restaurálását mint végső célt. Remélem, hogy a komoly egyházi programok mellett továbbra is lesz lehetőségünk arra, hogy ilyen vidám alkalmakon is hálát adhassunk Istennek mindazért, amit ajándékba kaphatunk tőle!

*Rác Dénes lelkész
Összeállította: Körösi Krisztina;
krisztina.korosi@lutheran.hu*

A karácsony igazi öröme

A malomsoki gyülekezet ifjúsága a karácsony ünnepét követő vasárnapon (december 27.) hatalmas ajándékkal örvendeztette meg a faluban élő idős testvéreket. E meglepetés anyagiakban ugyan nem kifejezhető, mégis felbecsülhetetlen értékű. Weltler Izabella Mónika (a helyi lelkész felesége) immár második alkalommal vállalta, hogy néhány önként jelentkező fiatallal egy – versekkel, énekekkel, szaxofon- és trombitaszólóval tarkított – színvonalas műsort állít össze, amely a karácsonyi örömhír lényegét ragadja meg, és az értünk földre érkező Istenfiúra mutat. Házról házra járva olyan idős testvérekhez kopogtattak be, akik már nem tudnak a gyülekezeti istentiszteleteken részt venni, hiszen csak nehezen vagy egyáltalán nem hagyhatják el otthonukat. Kivételesen nyitott ajtók és nyitott szívek fogadták a fiatalokat. Megrendítő találkozások voltak ezek – Istennel és egymással egyaránt. Az egész napon át tartó sorozat végén mindnyájan elfáradtak a résztvevők, de ezt a fáradságot hamar feledtette az a sok-sok áldás, amelyet csak az élő Úr jelenlétében élhetünk át igazán a testvéri közösségben.

Családi nap Bakonyszentlászlón

A Pécsi Gospel Kórus járt Bakonyszentlászlón, és egy igazán „lélekemelő” koncerttel örvendeztette meg a templomot zsúfolásig megtöltő, mintegy kétszáz gyülekezeti tagot. A jelenlévők átélték a csodát, hogy Isten szent nevének dicsérete valóban összeköt mindnyájunkat. Nemcsak helyből, hanem Bakonytamási, Sikátor, Veszprémvarsány és Zirc gyülekezeteiből is szép számmal érkeztek érdeklődők. A szervezők nagy öröme fiatalok, fiatal szülők, családok is meghallották a hívó szót, akik felbuzdulva ezen az alkalmon – reménység szerint – a továbbiakban is aktív részesei maradnak a gyülekezet életének és szolgálatának. Ezt a re-

ménységet számos pozitív visszajelzés is megerősíti, hisz olyanokat ragadott meg a „szent zene”, akik talán még soha, vagy csak nagyon ritkán lépték át eddig a templom küszöbét. A családi nap az iskola aulájában folytatódott, ahol a gyülekezet felügyelője üstben főzött finomságokkal kedveskedett vendégeknél, majd a megterített asztal mellett kötetlen és testvéri beszélgetés vette kezdetét. A gyermekeket pedagógusok segítették a kézműves foglalkozáson és a játszóházban egyaránt. A nem titkoltan hagyományteremtő céllal megszervezett alkalmat jövőre Sikátoron szeretnék megrendezni.

Bibliaolvasó zarándoklat

nyí, a malomsoki és a somlószeri gyülekezetek Facebook oldalain keresztül, ahol minden nap olvasható egy ige-spot, azaz egy nagyon rövid ige és magyarázat. De hisszük, hogy ezáltal Isten Szentlelke nagyon is valóságosan köt össze bennünket igéje által. Keresd az #OlvasdJezust hashtag-et a Facebook-on, és zarándokolj velünk!

2015. karácsonyán indult egy zarándoklat Jézus nyomában. Nem földrajzi tekintetben, hanem igei vonatkozásban. Ugyanúgy, mint minden zarándoklatnál, el akarunk jutni „A”-ból „B”-be, de nem gyalogolva, hanem az ige lapjain át. Így talán helyesebb volna az „Alfá”-tól, az „Omégá”-ig kifejezéseket használni, mert a zarándoklat kiindulópontja és végpontja is Jézus maga, hiszen az Ő történetét követjük a jászoltól az üres sírig, Lukács írása szerint. A zarándoklat állomásai virtuálisan kötnek össze bennünket a marcalgergelyi, a lovászpátonai, a nagyalásos-

Összeállította: Weltler Gábor; gabor.weltler@lutheran.hu

Jöjjetek énhozzám mindnyájan

Különböző diakóniai intézmények vezető lelkészeit kérdeztük szolgálatukról.

Kérdések:

1. *Mutassa be, hogy a szeretetszolgálat melyik területével foglalkozik az Önök intézménye!*
2. *Milyen mottó vagy gondolat jellemzi az Önök munkáját?*
3. *Meséljen el egy olyan személyes történetet, amely megerősítette ebben a szolgálatban!*

Laborczy Géza, evangélikus lelkész, intézményvezető:

1. Az Oltalom Szeretetszolgálat 2000. január 1-jétől a különlegesen nehéz élethelyzetben lévő embertársainknak nyújt segítséget. Ekkor vettük át az önkormányzattól feladatellátási szerződés keretében a teljes hajléktalanellátást és a Családok Átmeneti Otthonát. Integrált intézményként egyik fontos feladatunk – különösen a téli krízis

időszakban – az életmentés. Ezt a szolgálatot a hét részleg közül a *Nappali Melegedő*, az *Éjjeli Menedékhely* és a *Népkonyha* végzi. Itt naponta 150 – 180 adag ebédet osztunk ki a rászorulóknak. A *Szenvedélybetegek Nappali Részlege* azoknak kíván segíteni, akik saját erejükből már nem képesek szabadulni a szenvedély rab-ságából. Intézményünk része az Idősek Otthona, ahol azok élnek, akiket – önhibájukból vagy önhibájukon kívül – sem a családjuk, sem bármilyen más közösség nem akar idős korában gondozni. Az *Átmeneti Szállón* azok élnek, akik valamilyen szociális baleset következtében fedél nélkül maradtak, és segítséget igényelnek életük újraépítésében. A *Családok Átmeneti Otthonában* azok a gyermekes családok (házaspárok vagy gyermekükkel egyedül maradtak) találnak oltalmat, akik családi erőszak elől menekülnek, akik lakhatási gondokkal küzdenek. Itt is komoly szakmai csoport (szociális munkás, pszichológus, jogász, lelkész) segíti a bajban lévőket életük válságának rendezésében.

2. A Szeretetszolgálat lényegét a Simon András által készített logónk fejezi ki.

Ezen a művész egyetlen vonal segítségével jeleníti meg Jézus fogantatásának csodáját, a megtestesülés titkát és az isteni jelenlét oltalmat adó biztonságát. A különlegesen nehéz élethelyzetben lévő embertársaink között végzett szolgálatunkat azzal a reménységgel végezzük, hogy ebből az oltalmat adó titokból és erőből nekik is át tudunk adni annyit, hogy életük értelmét újra megtalálhassák. A közösséget veszített embereknek a szentek közösségének gyógyító erejét kínáljuk fel, hogy a szakszerű ellátással együtt rendezni tudják kapcsolatukat a környezetükkel, önmagukkal és Istennel.

A ránk bízottak összetételéből adódóan sok-sok emberi drámával, összetört, csödöt mondott élettel találkozunk. Természetesen vannak olyan élethalakulások is, amelyek megerősítenek.

3. A legutóbbi éppen ennek az évnek az elején történt. Egyik este 9 óra után Facebook üzenetben kért egy hölgy sürgős segítséget. Másnap találkoztunk. Ekkor derült ki, hogy testvére ügyében keres, aki aznap érkezik vissza feleségével és 8 hónapos gyermekükkel

Angliából, és nincs hova menniük. Őszintén elmondta, hogy odakint komoly válságba került testvére családjának az élete, és miután úgy mentek ki pár évvel ezelőtt, hogy mindenüket magukkal vitték, most szinte nincstelenül jönnek vissza. Hetek óta próbált albérletet vagy más lakhatási megoldást keríteni, de minden próbálkozása kudarcot vallott. Így a reménytelenségtől sírva érkezett hozzánk. A részletek megbeszélését követően megkönnyebbülten állt fel, és az örömtől sírva távozott. Testvére másnap beköltözött a Családok Átmeneti Otthonába, ahol elkezdődött a család gondozása. A hölgy pedig ezt az üzenetet küldte: „Szavakba nem tudom önteni azt a mérhetetlen hálát és köszönetet, amit most érzek!!”

Gregersen-Labossa György, evangélikus lelkész

„Oltártól oltárig” – evangélikus diakónia Szombathelyen

Az alábbi kép a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ új logóját ábrázolja. Gyülekezetünkben közel két évtizede november 10-11-e, a Mártonok jeles napja – Tours-i Szent Márton (316) és Luther Márton (1483) születése – gyülekezetünk és diakóniánk közös ünnepe. A Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ (SZEDIK) pecsétjében 2016-ig a német eredetű belmisszió és diakónia nemzetközi szimbóluma, a „Kronenkreuz” díszelgett. Szent Márton iránti tisztelete jeléül mostantól a kereszt szent jelét kiegészíti a vörös római köpenyt széthasító kard képe is.

1. Ha a köpenyt a diakónia metaforájaként értelmezzük, akkor e köpeny alatt sok segítségre szoruló ember talál menedéket. Gyülekezetünk múltjában gazdag önkéntes diakóniai szolgálat nyomait fedezhetjük fel, ami leginkább a diakóniai csoport évtizedeken keresztül végzett munkájában és imádságában ragadható meg. 1998-99 fordulatot hozott a gyülekezet életében, mert váratlan kihívás elé került a presbitérium: dr. Várhegyi Károlyné idős gyülekezeti tagunk külföldi örökségét és minden vagyonát intézményalapításra ajánlotta fel. Egyházi, önkormányzati és állami összefogással 2000-ben felszenteltük a paplak kertjében felépült modern idősek szeretetotthonát. 2001-ben az épület második üteme is elkészült, és azóta Türoczy Zoltán evangélikus püspök nevét viseli. A gyülekezet és intézmény egymást gazdagítva működött, és e kooperáción a fenntartóváltás sem változtatott, miután egyházközösségünk helyett a Magyarországi Evangélikus Egyház lett az otthon fenntartója. Az intézményi diakónia bővítésére 2004-ben került sor, amikor a MEE és Vas Megye Önkormányzata között hosszú távú megállapodás kötöttet, miszerint a Türoczy Otthon mellett egy korábbi önkormányzati intézmény 65 fogyatékkal élő és 60 idős lakóval az evangélikus diakónia részévé vált, és a

Johanneum Evangélikus Diakóniai Központ nevet kapta. A Johanneum név a Johannita Rend szombathelyi aktív tevékenységére utal. 2012-ben a Türoczy Otthon és a Johanneum összevonásra került, és azóta SZEDIK néven végzi szolgálatát. Összesen 90 idős és 58 középsúlyos és súlyos fogyatékkal élő lakót lát el, illetve 2015 nyaratól 22 apró gyermeket családi napközikben. A munkatársak létszáma meghaladja a nyolcvan főt, a mosodai tevékenység mellett konyha is működik, amely a gyülekezet iskolájának diákjait is kiszolgálja. A tervek szerint újabb családi napközis csoportok indulhatnak, illetve az idősellátás fejlesztése is tervben van. 2015 őszén lezárult a közel félmilliárd forintot elérő energetikai felújítás, amely az intézmény működése és modernizálása szempontjából rendkívül fontos fejlesztés volt.

Az egyházközösségben szolgáló száz önkéntes közel fele valamilyen módon érintett a diakóniai szolgálatban (Férfikör, Y's Men Club, johannita önkéntes elsősegélynyújtók, látogató csoport). A szombathelyi evangélikus diakónia a gyülekezeti élettel szerves egységben zajlik, mintegy rendszerszemléletben, amelynek meghatározó eleme az egyházi civil szférát képviselő alapítvány, amely adományokat gyűjt és oszt az intézmény fejlesztésére, iskolai mentálhigiénés és szociális programok támogatására. A legújabb kezdeményezése a megyei kórházban, időotthonokban márciusban induló „Mosolyszolgálat”, amely szombathelyi művészberek bevonásával, újszerű „bohóterápiával” fogja szenvedő gyermekek, idősek és fogyatékkal élők mindennapjait harmonikusabbá tenni. A szombathelyi diakónia munkájában kiemelt fontosságú a nyilvánosság. Idén útnak indul az evangélikus Credo Rádióban a diakóniai-szociális kérdésekkel foglalkozó új egyházi magazin, és megújulnak honlapjaik is.

2. Mottónk a címben is szereplő „Diakónia oltártól oltárig”, amely Wilhelm Löhe német evangélikus lelkésztől származik, aki ezzel a diakónia lutheránus teológiai alapvetését teremtette meg. Az istentisztelet és az úrvacsorai közösség az a hely, ahol Jézus Krisztus bevon a szolgálatba, és ide kell újra és újra visszatérni, hogy erőt, alázatot és hitet kapjunk a munkához.

3. Teológiai tanulmányaim során a rendszeres és egyháztörténeti teológia állt az érdeklődésem középpontjában. Gyülekezeti szolgálatomban azonban az Egyház Ura a diakónia irányába terelt és bízott meg feladatokkal. Idős, gyakran demens emberekkel, súlyos fogyatékkal élőkkel foglalkozva megtanultam: az éppen általam észlelt ember függetlenül testi, lelki vagy mentális állapotától jóval több, mint amit megismerhetek belőle, Isten képe és teremtménye. Ez a személyes felismerés a lelkesítő szolgálatom minden pillanatában elkísér. Ugyanakkor nagy hatással vannak rám az előttünk járt evangélikus diakónusok, mint Wilhelm Löhe, Johann Wichern vagy Szezhlo Gábor.

www.szedik.hu; www.credoradio.hu; www.szeretetszolgalatert.hu; www.szombathely-lutheran.hu

Sztojanovics András, intézményvezető lelkész:

1. Szezhlo Gábor evangélikus lelkésszel – aki a háború alatt a zsidó gyerekeket, a háború után a kallódó gyerekeket igyekezett menteni – kezdődött a Sarepta Szeretotthon története. 1951-ben Budapesten, a pesthidegkúti volt Fébé ingatlanokban biztosított súlyos, testi és szellemi fogyatékkal született csecsemőknek otthont. Sok kisgyermek család nélkül maradt, mert a születése után az édesanyja „otffejeztette” a kórházban. Szezhlo Gábor néhány hűségese, hívó munkatárs segítségével nem csak ellátást, fedezetet biztosított a számukra, hanem a legfontosabbat igyekezett pótolni: szeretetet, oltalmat, családi meleget.

Hamarosan néhány idős embert is befogadott, akik a kommunista rendszer által üldözött osztályhoz tartoztak. Ez a két szolgálati irány, azaz a fogyatékkal élő gyermekek, és az idős, ellátásra szoruló emberek alkották és alkotják ma is szolgálatunk irányát.

Az eltelt 65 év alatt sok minden változott. Az épületek száma is, minősége is sokat fejlődött. Ma már csak történelem a négy- hatágyas szobák, a folyosó végi vizesblokkok, a málló vakolat, a nehezen működő fűtés, vagy a korszerűtlen, zsúfolt konyha, mosoda.

1989 a fordulat éve volt a mi életünkben is. Társadalmi elfogadottságunk, valamint az anyagi lehetőségeink is megnövekedtek.

Ma már 4 épületben 100 idős testvérünkről gondoskodunk, és 100 középsúlyos és súlyos, halmozottan fogyatékos lakónk él 2 épületünkben. Az egyik, a régi, öreg épület 2 éve esett át egy nagy felújításon, korszerű nyílászárók, hatékony falszigetelés, belső korszerűsítés, és a fűtésrendszer teljes felújítása történt meg. Ebben az épületben 50 fő került elhelyezésre. A másik épületünk, amely a központtól nem messze áll, vadonatúj. 2015 szeptemberében szentelte föl dr. Fabiny Tamás püspök úr. Itt egyszemélyes, fürdőszobás lakhatást biztosítunk 50 főnek, még a súlyos fogyatékkal élőknek is.

2. Legfontosabb számunkra, hogy lakóink jól érezzék magukat –, ahogy csak lehet. Legyen nyugalom, csendesség, támogató szeretet az időseknek. Álljon valaki mellettük testi gyengeségeik miatti kiszolgáltatottságukban. Fogja meg együttérző tapintattal a kezüket valaki, amikor az utolsó percek érkeznek.

Legyen otthon, védettség, ellátás a fogyatékos lakóknak. Legyenek ünnepek, nevetések, képességekhez mért munka, értelmes elfoglaltság, nyaralás.

De! Legyen megnyugvás annak a felnőtt gyereknek, aki idős szülőjének biztos helyet akar, mert képtelen a családjá, munkája mellett öt napi 24 órában gondozni.

Legyen képessége annak az idős szülőnek, aki fogyatékos gyermekét akarja biztonságban tudni akkor is, amikor ő már kilép ebből a földi világból.

Hisszük, hogy amikor Jézus irgalmas cselekedeteit követjük, akkor messzire ható, általunk már nem is felmérhető körben hat, gyógyít, segít, van jelen az Úr! Mi így szeretnénk Jézusnak a gondoskodását, szeretetét szolgálni, misszióra küldő szavának eleget tenni.

3. Több mint 4 évig volt lakónk Margit néni. Már régen kikísértük hamvait a temetőbe. De emléke most is eleven. Élmény volt belépni a szobájába. Soha nem panaszkodott, soha nem volt rosszkedvű. Csak jót hallottam tőle, pedig a kilencedik X-en is túl, testi elesettsége, fájdalmai nyilvánvalóak voltak. Mégis derűs és hálás volt. Felüdülni, új erőt gyűjteni mentem be hozzá. Amikor halála közeledett, kedves mosollyal búcsúzott mindenkitől. Velem együtt imádkozott, úrvacsorát vett, a mennyei hazáról beszélgetett.

Hála az Úrnak az ilyen lakókért. Előfordult jó néhányszor, hogy a gondozottból lett gondozó, s az igazgató gazdagodott meg a lakó kincseiből.

Összeállította: Koczor György, gyorgy.koczor@lutheran.hu

Uram, irgalmazz!

A lutheri teológiát – nagyon helyesen – a „megkülönböztetés művészetének” is szokták nevezni. Például azt tanítja reformátorunk, hogy Isten ígéje két-féle módon szól hozzánk: a törvény és az evangélium által. Fontos rögzíteni és tisztázni, hogy mindkét esetben az egy, igaz Isten kinyilatkoztatásáról beszélünk, és éppen az tesz valakit jó teológussá, ha meg tudja különböztetni őket egymástól. Ezt kell szem előtt tartanunk, amikor a kettős kormányzásról szóló reformatori tanítás kontúrait próbáljuk megrajzolni. **A világot és az egyházat egyaránt Isten kormányozza** – természetesen más eszközökkel.

A világi kormányzás eszköze a törvény, amelynek érvényesítése a mindenkori felsőbbtség feladata. Jézus Pilátus előtt is világossá tette: „Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked: ezért annak, aki engem átadott neked, nagyobb a bűne.” (Jn 19,11) **Egyedül Istennek van igazi szabad akarata.** Ha valaki Vele szemben tudná érvényesíteni akarátát, akkor őt kellene Istennek tartani. Ez azonban lehetetlen. Legyen ezért bármennyire pogány vagy épp embertelen, minden felsőbbség az Úr akaratából való, és nincs más lehetőségünk keresztyén emberként, mint engedelmesen elfogadni,

és ha kell, elszenvedni végzéseit. **Ezért már itt is szükséges a hit,** hogy az ember meg ne botránkozzék Istenében. Luther az egyik igehirdetésében találóan mutat rá, hogy a hit egészen más, mint az ember szabad akarata. Ez utóbbi, ha valami rosszat: háborút, inséget, betegséget lát, megrémül és megbénul. „**A hit ezzel szemben úrnő és császárné. Ámbár gyenge és kicsi, mégis megáll, és nem engedi, hogy halálra ijesszék.**” (Egyébként csak akkor szabad a hitben való elszenvedés helyett ellenállni a keresztyén embernek, amikor a világi hatalom a lelki dolgokban akar kényszerűt alkalmazni. Ebben az esetben Istennek kell inkább engedelmeskedni!)

A lelki kormányzás (a kettő közül a fontosabb) az egyházra bízott. Ennek eszköze pedig az evangélium. Még hozzá a keresztyén evangéliuma, amelylyel igehirdetőnek és igehallgatónak naponként szembesülnie kell(ene). A lelki kormányzás lényegét világítja meg az alábbi részlet is: „Valaki megkérdezte Luthertől: Ha egy lelkész, gyónatatóya feloldoz egy asszonyt, aki megölte gyermekét, és utóbb a bűncselekmény mások révén kitudódik, vajon a lelkésznek, ha megkérdezik, kell-e a bíró előtt tanúskodnia? Felelt a doktor: Semmi esetre sem! Ugyanis

külön kell választani az egyházi és a világi hatalmat, már csak azért is, mert **az asszony nekem nem mondott semmit, hanem Krisztus Urunknak gyónt.** És ha Krisztus titokban tartja, nekem is titokban kell tartanom. (...) Mert nekem nem az a dolgom, hogy bíróság előtt világi ügyekhez hozzászóljak, hanem az én dolgom kizárólag a lelkiismeret: ezt kell riogatnom Isten haragjával, amely a törvény által súlyt le a bűnre. Másfelől akik bűnüket elismerik, beismerik, vigaszt és megerősítést kell nyújtanom az evangélium prédikálása révén.”

Nehéz megragadnunk ma Luther szavainak értelmét, hiszen a kulcsok hatalma idővel egy feledés homályába merülő teológiai tétellé vált egyházunkban (noha maga Jézus parancsolta meg – vö.: Jn 20,22), és az ezzel összefüggő, hatalmas magasságokat és mélységeket magában rejtő gyónás gyakorlata sincs megbecsülve, papíron létezik csupán. **Az egyház lelki kormányzásában – Isten kegyelmi eszközeként – újra fel kellene fedeznünk,** hogy általa az Úr elhívott és felszentelt szolgálja a nyilvánvaló bűneit megvallani nem akarót megkötözzé (kötő kulcs) – természetesen azért, hogy hátha így megmentheti az üdvösségre, másrészt a bűnei terhe alatt összeroppan ember számára – Jézus nevében – az evangéliumot hirdesse (oldó kulcs). A Kis káté szerint minden gyónás alkalmával meg kell kérdeznie a gyóntatónak: **hiszed-e, hogy az én bűnbocsánatom Isten bűnbocsánata?** Vajon mi, lelkészek komolyan vesszük-e még, hogy nem a magunkét kell mondanunk, hanem „hoc dixit Deus” (Isten szól általunk), és a gyülekezetek úgy tekintenek-e pásztorukra, mint „minister verbi divini” (Isten igéjének szolgálója)? Erre az egyházunk jövője szempontjából sem mellékes kérdésre mindnyájunknak válaszolni kell. Ha őszintén belenézünk ebbe a tükörbe, akkor – igehirdetőre és igehallgatóra, lelkészekre és gyülekezetekre nézve – sem kérhetünk mást: Kyríe, eleison!

Weltler Gábor

Közösségépítés délen

Divatos kifejezés manapság a humán-erőforrás-gazdálkodás. Hisszük és valljuk, hogy az egyház végső soron nem emberi, hanem isteni erőforrásból él, de szolgálótanak betöltésében nélkülözhetetlenek a Krisztus által elhívott és felkészített munkatársak. Ebből következően az egyházkerület életében is kiemelkedően fontosak azok a találkozások, amelyek megerősítenek közös küldetésünkben.

Ezzel a céllal hívjuk össze a déli gyülekezetek elnökségeit, azaz lelkészeit és felügyelőit egy 24 órás tavaszi edzőtáborozásra, amelynek témája gyülekezeti közösségeink természetes fejlődésének az esélyei. Úgy gondoljuk, hogy minden kedvezőtlen demográfiai trend, népességszökkenés ellenére sem törvényszerű és elkerülhetetlen sorscsapás, hogy gyülekezeteink elfogyjanak. Délen az elmúlt évben ugyan kényszerültünk templombontásra is (Tolna megyében), de ugyanakkor például leánygyülekezetből anyaggyülekezetté növekedett Bócsa-Tázlár, és felszálló pályára került a pestszentimrei gyülekezetépítés, ahol összelet ingatlan vettünk, és a reformáció ünnepe óta helyben lakó lelkész végzi a gyülekezetplántálást. Napjainkban együtt kell látnunk az olykor elkerülhetetlen leépítés kényszerét, de ugyanakkor az építés esélyeit is. Ebben a reménységünkben erősíthet meg bennünket Christian Schwarz német evangélikus lelkész könyve, amely magyar fordításban is megjelent a Harmat kiadónál „Magától – A

természetes növekedés útja” címmel. Az ennek alapján elindult ökumenikus mozgalom, a Természetes Közösségfejlődés (Natural Church Development) egyik hazai munkatársa, Süveges Gergő, ismert újságíró vezet be majd minket ennek az új gyülekezetépítési kísérletnek a módszertanába. Az egyházkerület legnagyobb megmozdulásának az idén is a missziói családi nap ígérkezik, amelynek ezúttal Kiskörös a házigazdája. A nap témája a reformációi tematikus év mottójának (Sok nyelv – EGYház) továbbgondolása: Sok nyelv – egy Lélek: Bábelből pünkösdig... Mivel az északi és a nyugati egyházkerületben a júliusi közép-európai keresztyén találkozó miatt az idén nem lesz külön missziói nap, sok szeretettel várjuk az érdeklődőket az egész országból Kiskörösrre, május 7-én, szombaton. A részletes programot húsvétól hirdetjük meg az egyházi médiában. Folytatjuk a többi hagyományos közösségépítő és -erősítő alkalmat is: ilyenek a júniusi rekreációs napok lelkészcsaládoknak ezúttal Piliscsabán, a konfirmált fiatalok tábora Bonyhádán, a munkaévkezdő lelkészkonferencia Balatonszárszón, augusztus végén. Egyházkerületünk felügyelője, Radosné Lengyel Anna szeptemberben két regionális felügyelői konferenciát szervez Újpesten, illetve Kecskeméten. Az idén októberre kerül az immár hatodszor meghirdetett hivatásgondozó „lelkigyakorlat”, amelyre az öttel osztható ordinációs jubiláns lelkészeket hívjuk és várjuk. S végül decemberben tartjuk a nyugdíjas lelkészek adventi találkozóját a Rózsák téri evangélikus kollégiumban az északi egyházkerülettel közös szervezésben. Tudjuk, hogy a növekedés egyedül Isten közösségteremtő Lelkének áldása: „Záporodra várunk. Öntözd meg egyházunk...” **Gáncs Péter**

TEMLOMKERT PROJEKT – Zöldülünk, épülünk, kapcsolódjunk

Templomkert projekt - Célunk a Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezeteiben - és intézményeiben - a környezetvédelem, a „zöld-szemlélet” megvalósulásának előmozdítása, az Isten adta föld termőerejének közösségi hasznosítása, valamint az ún. „Templomkert projekt” koordinálása, melynek megvalósulása esetén gyülekezeti vagy egyéb keretek között a projekthez csatlakozó termelők terményei juthatnának el közvetlenül a vásárlókhoz.

A projekt 2015.április 1-jén kapott új projekt-managert és egyben új lendületet, Orosz Andrea személyében. Honlappal, Facebook oldallal indult, majd egy országos fotópályázaton gyűjtötték az ötleteket a mintakertekre. A legnagyobb jelentősége természetesen a rendezvényeknek volt, hiszen itt találkozhatnak az emberek egymással, termelők a vásárlókkal, maga a piac-vásár mindig is közösségépítő helyszín volt. Mindez a templomkertben zajlik, kezdve vasárnap lévén istentisztelettel, majd közös főzéssel (melyet adománygyűjtés kísér), a délutánt pedig minőségi családi kulturális programok töltik meg. Októberben, az aratási hálaadó istentisztelethez kapcsolódva jött létre az 1. Templomkert Családi Piknik és Piac, majd a Békásmegyer-Csillaghegyi gyülekezet adott otthont az Adventi vásárnak. 2016-ban az olvasók személyesen is megtapasztalhatják a Templomkert Családi Piknik és Piac hangulatát a következő helyszíneken és időpontokban:

Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet	Budapest, Bocskai út 10.	2016. május.1
Kőszegi Evangélikus Gyülekezet	Kőszeg, Zrínyi u. 6.	2016. május 8.
Művészetek Völgye	Taliándörög	2016. július 22-31.
Szegedi Evangélikus Gyülekezet	Szeged, Tisza Lajos krt. 16	2016. szeptember 25.
Soproni Evangélikus Gyülekezet	Sopron, Bunker János Rajnárd köz 2.	2016. október 2.

Várunk mindenkit nagy szeretettel és várjuk az evangélikus östermelők jelentkezését a Templomkert elérhetőségein: www.templomkertem.com. FB: <https://www.facebook.com/Templomkert-projekt-1425492404430317/?fref=ts>

Több idő jut az imádságra

Sokkal nagyobb lelkipásztori munkát végzek, mint egy gyülekezetben, mondja Menyes Gyula evangélikus lelkész, korábbi püspöki titkár, a Dunántúli Harangszó egykori szerkesztője, a Pannonhalmi Főapátság munkatársa.

Menyes Gyula 1992-ben végzett a teológián, feleségével, Uram Zsuzsannával együtt. „Összeházasodtak, Uraiútfaluban volt az első szolgálati helyük, hat évig Ostffyasszonyfa és Csönge is oda tartozott. Mikor megalakult a dunántúli egyházkerület, Ittész János behívta őt püspöki titkárnak.

– Jól éreztük magunkat a szolgálati helyünkön, de az ember érzi azt, amikor váltana. Megérik benne. Amikor Ittész Jánost püspöknek választották, az volt a kérése, hogy szeretné a püspöki titkári tisztséget betölteni, amire a törvény felhatalmazást ad. Ahogyan neki nem volt mintája, akitől a kerületet átvegye, nekem sem volt. Azt mondták, iskolát teremtettem. Amikor a másik két kerület püspökei titkárokat választottak, eljöttek hozzám Győrbe, és megkérdezték, mi a feladatod, elmondtam nekik, én mit csinálók. Ez idő alatt hívtak gyülekezetekbe, több megkeresést is kaptam, de úgy éreztem, a megbízatásom, amit vállaltam, addig szól, amíg a püspök úr tisztségben van.

Az Úristen a hűséget tudja megáldani.

Menyes Gyula a Kandó Kálmán Műszaki Főiskolán informatikus szakmérnökként végzett 1999-ben, újságíróként az Eszterházy Károly Főiskolán 2001-ben. Aznap este iktatták be püspöki titkárnak, mikor megkapta harmadik diplomáját. Talán ezeknek a végzettségeknek, képzettségnek is szerepe lehetett a választásban. Ittész János választási programja volt, hogy szeretné a Dunántúli Harangszót néplappá tenni, Menyes Gyula átvette, szerkesztette a lapot. Nagy munka volt, mondja. Úgy érezte, elfogadják őt az egyházi vezetők, lelkészek, munkatársak, felkérésére senki nem mondott nemet. Az újság szerkesztése számára nem volt idegen, Uraiútfaluban is létrehozott egy lapot, amit két dolog motivált: egyrészt hogy a gyülekezetben történeteket dokumentálja, másrészt hogy Uraiútfalu és a Rábán túli Ostffyasszonyfa- Csönge hívei jobban megismerjék egymást.

Püspöki titkárként is végig volt kapcsolata gyülekezettel: 2001-től felesége Győrságon kapott állást, amikor elment szülni, férje két időszakban is helyettesítette őt. A gyülekezethez való kötődés, az igehirdetés szeretete megmaradt, csak a lelkipásztori munkától szakadt el. 2011-ben, Ittész János nyugdíjba vonulásával az ő megbízatása is megszűnt, ezzel egy időben feleségének is megszűnt az állása Győrben.

– Egy biztos pont volt az életünkben: a győrsági gyülekezet és az ott lévő saját ház. Győrság olyan kicsi anyaggyülekezet, hogy parókiája sincs, csak egy kis temploma. Egy lelkész számára fontos, hogy legyen legalább egy terem, ahova a hittanosokkal bemehet. Mikor Győrben megszűnt a megbízatás, úgy határoztunk, hogy itt maradunk. Minden Győrhöz köt bennünket: édesapám ott van szeretetházban, Marcell fiam ott tanul, itt van a gyülekezet. Itt maradni, ez életünk legjobb döntése volt. Mondtam Szemerei János püspök úrnak, szívesen vállalom helyettesítést, úgy, hogy azt Győrságról el tudjam látni.

Akkor üült meg a csikvánd-gecesei gyülekezet, Menyes Gyula

2011-12-ben ott szolgált lelkészként, majd januártól a nemesgörszönyi református általános iskolában a hittanoktatás is feladata lett. Egy közismert egyházi személyiség ajánlotta neki, kérdezze meg Várszegi Asztrik pannonhalmi főapátot, lenne-e ott valamilyen munkalehetőség.

– Az utcánk végében van az apátság, harminc perces séta gyalog, egy erdőn kell keresztülmenni, ahol őzikék és mókusok járnak. A bencések azt mondták, a külföldi kolostorokban a vendéget mindig pap fogadja, nekik erre nincs emberük, de ha én elvállalnám, megbíznának ezzel a feladattal. A kapunál kialakítottak egy irodát, én fogadom a szállóvendégeket, zárandókat, néha a turistákat. Ezt nagyon élvezem. Sok időm van, tizenöt nap munka és tizenöt nap szabad havonta. Három évig a bencés kiadó könyvesboltja is ott volt. Régen, talán tíz éve valaki megkérdezte tőlem, mit csinálnék a legszívesebben. Azt válaszoltam, hogy könyvek között dolgoznék és „nyelveken szólnék”. Beteljesedett a vágyam. Ott ültem két fal könyv között, és mindenféle náció jön beszélgetni, érdeklődni, meg kell szólalni angolul, németül, de örülnek, ha finnül, oroszul, vagy a saját anyanyelvükön mondok egy-egy mondatot.

Menyes Gyula szeretett volna továbbra is az egyházában dolgozni, mikor megszűnt Győrben a megbízatása, de mindenhol zárt kapukra talált, a lelkészek is elkerülték. Mintha félték volna tőle, mondja.

– Nem tudom, miért. Semmi rosszat nem csináltam, csak tisztességesen elvégeztem a munkámat. Volt, aki nem is mert szólni hozzám, de voltak, akik mellénk álltak. A bencések teljesen nyitottak. Valaki azt mondta róluk, ők a katolikusok evangélikusai. A bencés rend 1000 évvel a lutheri reformáció előtt alakult, nem fogadják el az egyházi szakadásokat, nekik most is egy az egyház. Számukra az én jelenlétem nem volt probléma. Volt olyan év, amikor tanítottam a gimnáziumban, ökumené tantárgyat. Azt vettem részre, a munkatársak hozzám jönnek “gyónni”, mert én egy vagyok közülük. Megkérdem, hogy vagytok és elmondják, mi a probléma. Ez nagyon jó érzés. Azt szoktam mondani, hogy sokkal nagyobb lelkipásztori munkát végzek, mint egy gyülekezetben.

A napokban pályázatot írtak ki a pannonhalmi főapáti püspöki hivatalban titkársági munkatársnak, Menyes Gyula beadta pályázatát. Az evangélikus egyházban rendelkezési állományban van, tud helyettesíteni. Mára a lelkészek egyre inkább megnyílnak előtte, örülnek neki, kéri helyettesítésre. Továbbra is tagja a révfülöpi oktatási központ igazgatótanácsának, szerkeszti a honlapot, a Túróczy Zoltán hagyatékát gondozó alapítvány kuratóriumának honlapját is.

Mindig gyakorlati ember volt, meséli. Szeret szeretni, áramköröket tervezni, élvezte az építkezéseket, a kertjében kialakított egy műhelyt, a hobbijának él. Több ideje jut a családjára, lelkész, hittanár feleségére és gyerekeire: Tamás fia testnevelő tanárnak tanul a szombathelyi főiskolán, Marcell a győri zeneművészeti szakközépiskolában harsona szakon, András negyedik osztályos a győrsági iskolában, Péter első. Több ideje van imádkozni egyházáért, amire nagy szükség is van.

Amikor a munkahelyemre megyek, egy zárandokhelyre megyek. Minden nap egy zárandoklat. Én az egyházat sohasem karrierépítés céljából használtam. Mindig szolgáltam. Most is ezt teszem, csak egy másik egyháztestben.

Balla Emőke

1. Válaszolj a kérdésekre az evangéliumok alapján!

Jézus elfogásakor az egyik tanítvány a kardjával megsebesítette a főpap szolgáját. Milyen sebet ejtett rajta?

Melyik éjszaka fogták el Jézust?

Melyik napon támadt fel Jézus?

Feltámadása után mennyi idő múlva ment fel Jézus a mennybe?

Hány keresztt állt a kivégzés hegyén?

Mit csináltak Jézus tanítványai, amikor látták, hogy Őt elfogják?

Kivel találkoztak az asszonyok az üres sírnál?

3. IGAZ VAGY NEM?

1. Az első gyülekezet, az „ösgyülekezet” Jáfóban alakult.
2. A keresztyének ismertetőjele a szeretet lett.
3. Pál apostol eredeti neve Sarubi volt.
4. Pál Kiszásiától Rómán át a spanyol partokig gyülekezeteket alapított.
5. Pál apostol börtönben töltötte utolsó éveit Jeruzsálemben.
6. Néro császár a keresztyének szurokba mártott testével világíttatta ki kertjének útjait.
7. Nagy Konstantinus császár a római katonák pajzsán átfestette a címet: a sas helyét felváltotta a hal embléma.
8. Krisztus tanításának lényege a szeretet, türelem, szolgálat.
9. 1054-ben kettészakad az egyház, római katolikus és görög keleti ágra a 2 püspök összeférhetetlensége miatt.
10. A középkorban előnyt jelentett keresztyénnek lenni, ezért a pogányok tömege állt keresztvíz alá. Ők nem ismerték Jézus tanítását, a magukkal hozott babonákból, bálványimádásból viszont sokat becsempészték az egyházba.
11. A középkorban az erényeknek csodatévő erőt tulajdonítottak.
12. A Biblia csak görög és latin nyelven volt olvasható a XII. sz-ig.
13. A XIII.sz-ban a pápa megtiltotta az egyszerű hívek számára a Biblia olvasását.

4. Ki mondta? Kösd össze!

Csak szólj, és meggyógyul az én szolgám!

Dávid Fia, könyörülj rajtam!

Ifjú, kelj fel!

Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!

Mit kívánsz, mit tegyek veled?

2. Egésztítsd ki a tanult Bibliai mondatokat!

Krisztus már akkor értünk, amikor voltunk (Róm 5,8)

Az ÚR ment a halálba. (Ézs 53,12)

Jézus mondja: Én, és ti is élni (Jn 14,19)

Jézus mondja: Nekem minden hatalom és földön (Mt 28, 18)

Mottó: Ábrahám azt mondta: Isten majd gondoskodik az áldozatra való bárányról, fiam. Így mentek tovább ketten együtt. (1Móz 22,8)

Karsay Anna: Útban Mórija felé

Uram!

Ez a helyzet számomra érthetetlen. Fájdalmamnak nagysága mérhetetlen. Fiamat feláldozni nem akarom, De parancsodat hittel megragadom.

Hitemnek táplálója a bizalom. Kiválasztottál engemet, jól tudom. Csak ez a nyomasztó csönd ne ülne itt, Mely szétrágja lelkemnek gyökereit.

Arcomon szenvedés, bánat tüze ég. Kínoz e feltétel nélküli hűség! Mondanom nincs is mit, cselekednem kell, De kitart-e erőm, vagy én bukom el?

Bár ésszel felfoghatatlan kérésed. Nekem mindenkor szent a Te döntésed. Történjen bármi is, én bízom hittel, Parancsod a végén majd értelmet nyer

Leprások

Jézus

Kapernaumi százados

Bartimeus

A feladatok megoldását a **Koczor György 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.** címre kérjük küldeni **2016. április 15-ig.** A helyesen megfejtőknek kis ajándékot küldünk!

A nagy per!

Véget ért a nagy per, ellenség javára,
vádlok: szent Urukat, ítélték halálra!
A sok ütés nyomán, testéről hullt vére,
vitte keresztünket, Golgota helyére!
Szánó irgalomnak, nem volt többé helye,
mint gonosztevővel, úgy bántak el Vele!
Letépték ruháját, megsegyenítették,
mezítelen testét, keresztfára verték!
Roppant nagy kínjához, szégyene is társult,
ellenségeinek minden szitka, ráhullt.
Hat órán át függött teste, a kereszten,
helyetted, helyettem, lelkünk el ne vesszen!
Gúnyolják, gyalázzák, Isten áldott Fiát,
pedig keresztfán is, Jézus értük kiált!
Atyám, szánd meg őket, hisz vakok, nem hisznek,
csak parancsra teszik, nem tudják, mit tesznek!
Értünk hullt szent vére, az Isten Fiának,
ne essünk ölébe, az örök halálnak!

Így vetted magadra Jézus, bűneinket,
keresztben átvetted, mi méltó helyünket!
Véres áldozatod, Atyád elfogadta,
s földi Éden helyett, égit, nekünk adta!
Nem feledjük soha, amit értünk tettél,
mint újjászült népet, Atyádhoz vezettél!
Győztesen ért véget, a legnagyobb dráma,
győztes énektől zeng, Isten mennyországa!

Pecznyik Pál

Szabóné Szűcs Mária

Imádságok

1.
Mennyei Atyám! Kétségek gyötörnek,
Szorít, gyötör a fájdalom, félek!
Oldozd fel szívem- lelkem bilincseit, mert Nélküled
elveszem!
Te vagy a kulcs, a titok, az élet! Nélküled semmi vagyok

Adj erőt, hogy mindazt elhordozzam,
Ami földi utamon adatott.
Segíts, hogy érezzem, van még számomra is feladat
És bocsásd meg, ha balga szívvel,
Nem hallgattam meg parancsodat,
Hogy vétkeim súlyát nem merem letenni a kereszt
tövén,
Mert még mindig gyötör a kétség,
Hogy túl nagy lesz majd a büntetés.
Hallgass meg Istenem! Erősítsd szívemet!
Köszönöm Uram, hogy meghallgattad árva gyermek-
edet!
Ámen
2.
Áldassék a kereszt, melyen megfeszítették testedet!

Áldassék a vér, mely érettem is ömlött
Odafenn a Golgota-hegyen
Áldassék a neved: Jézus!

Áldassék a szereteted
Áldassék – a tőled kapott ige
Áldassék az áldás, mellyel Te vezeted már az életemet!
Ámen!

Varga Györgyné Bárány Ágota
„Ti magatok is mint élő kövek épüljete fel lelki
házzá...” I. Péter 2,5

Élő kövek

Követ kerestem az úton:
simát, fehérét, fényeset.
Írni akartam rá Igét,
jót, nemeset, vereteset!

Nem találtam, csak érdeset,
porosat, szürkét, ereset.
lemostam, lecsiszoltam – mégis
ráírtam kedves Igénket.

Akkor a kő mesélt nekem!
Kövek vagyunk mindahányan.
Szürkék, érdesek, eresek,
élesek, otrombák? ...talán
simák, fehérek, fényesek?
Csak kegyelemből lehetünk
lelkiház-építő kövek.

Engedjük a Mester véssen
ránk szent Igét, vereteset.
Így leszünk csak élő kövek;
s hordozzuk az üzenetet
bizonyosságul mindenkinek –
hadd olvassák az emberek!
Dicsőség legyen Istennek!

Dicsőség az Úristennek!

Köre írt igénk: I.Sám. 7,12
ÉBEN-HAEZER (Segítség köve)
„Mindeddig megsegített bennünket az Úr!”

Információk a Föld Sója Találkozóról

Az idei év sűrű programjaira való tekintettel egyházkerületünk 2016-ban nem szervez önálló kerületi missziói napot. Ehelyett a július 7-10. között megrendezett Föld Sója – Közép-európai Keresztény Találkozón, és különösen is annak szombati napján való részvételre szeretnénk buzdítani a gyülekezeteket.

A találkozó mottója: „Ti vagytok a föld sója” (Mt 5,13).

Időpontja: 2016. július 7-10.

Ezen belül a missziói nap időpontja:

2016. július 9., szombat

Központi helyszín: **Tüskecsarnok** (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 7.)

Kérjük, jelentkezésüket március 31-ig küldjék el a találkozó hivatalos honlapján:

<http://foldsojatalalkozo.hu>

Ezen a honlapon található további információ a tervezett programokról, külön jelentkezés kórusok részére, illetve az ifjúsági- és sportprogramokra.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület a gyülekezeti tagok rész-

vételét a szombati (3500,- Ft-os) részvételi díjból fejenként 2500,- Ft átvállalásával is támogatja, az ezt igénylők részére.

A szombati missziói nap kedvezményes részvételi díja így 1000,- Ft/fő (belépő + ebéd + vacsora, igény szerint).

A kedvezmény érvényesítésének feltétele az online jelentkezés lezárultáig, vagyis március 31-ig elküldött regisztráció. A regisztráció módosítására (pl. esetleges létszámváltozások) az online felületen szintén március 31-ig van mód. Kérjük, hogy eddigre véglegesítsék jelentkezésüket.

Dunántúli Harangszó

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Megjelenik negyedévenként

Felelős kiadó: Szemerei János püspök

Főszerkesztő: Kovács László

Telefon: +36 20/824-2869

Email: kovacs.laszlo312@upcmail.hu

Szerkesztés, terjesztés: Koczor György

Telefon: +36 20/824-3444

Korrektor: Miklósné Jancsó Hanna

A szerkesztőség címe: 9401 Sopron, Pf. 268

Szerkeszti a Szerkesztőbizottság

Megrendelhető: E-mail: gyorgy.koczor@lutheran.hu

Postacím: 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.

Az újság kiadását adománnyal kérjük támogatni, melyet az alábbi számlára lehet befizetni:

Számlakezelő: Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség

Számlaszám:

UniCredit Bank 10918001-00000028-48030025

Külföldről: IBAN: HU20 1091 8001 0000 0028 4803 0025

Készült az Asperján Nyomdában

Tördelés: RENZOL Dekor Reklámstúdió, Zalaszentgrót

A cikkek tartalmáért a szerző vállal felelősséget!

ISSN 1416-9770 • A hátlayan a nemeskocsi templom harangjai láthatók.